

UOC

Memòria 2019

Estudis de Ciències de la Salut

Universitat Oberta
de Catalunya

UOC

Estudis de Ciències de la Salut

Rambla del Poblenou, 156

08018 Barcelona

uoc.edu

ecs.uoc.edu

  twitter.com/UOCesalut

Memòria 2019

Estudis de Ciències de la Salut

Universitat Oberta
de Catalunya

Índex

1. Presentació	06
2. Organització	11
• Àrees de Coneixement	11
• Equip	14
3. L'any 2019 d'una ullada	16
4. Formació	24
5. Recerca i innovació	26
• Neuropsicologia i Neurociències	27
• Nutrició, alimentació i salut	35
• Salut Digital (E-health)	47
• Millor treballs de màster universitari	55
6. Aliances i col·laboracions	56
7. Difusió social del coneixement: jornades, congressos i cicles	59
8. Destacats de l'any	62

1. Presentació

Els Estudis de Ciències de la Salut (ECS) de la UOC són uns estudis compromesos amb la societat i que es projecten envers la salut global i planetària, amb una visió estratègica per a afrontar amb rigor els nous reptes dels professionals de l'àmbit de la salut.

La nova direcció dels Estudis de Ciències de la Salut Dr. Ramon Gomis i de Barbarà

El Dr. Ramon Gomis, nascut a Reus, és **metge endocrinòleg** i ha dedicat la seva carrera professional a la recerca biomèdica relacionada amb la diabetis, l'obesitat i la nutrició. És **catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona (UB)** i **investigador emèrit de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS)**, que va dirigir. Està molt vinculat a l'Hospital Clínic, on va exercir com a metge durant molts anys, durant els quals va ocupar diversos càrrecs. El 2008 va ser nomenat director de la Fundació Clínic per a la Recerca Biomèdica.

A més a més, s'ha dedicat a la **cultura i la literatura**: ha publicat diversos textos narratius, com *La mar de la Frau*, *Barques i fogons* i *Guia de la Costa Daurada*; va ser fundador del teatre independent la Tartana de Reus, i és autor d'unes quantes obres de teatre. L'any 2003 va ser nomenat fill il·lustre de Reus i el 2013 va ser distingit amb la Creu de Sant Jordi. Des del 2014, presideix el Teatre Lliure.

El Dr. Gomis va assumir la direcció dels Estudis de Ciències de la Salut de la UOC el mes de desembre del 2018 com un gran repte, pel fet que la proposta de formació en línia en salut és molt atractiva per a un investigador de la seva rellevància.

La incorporació del Dr. Gomis en els ECS s'ha fet amb l'objectiu de potenciar els quatre elements següents:

1. Dissenyar un portafolis de programes acadèmics enfocat als nous reptes de les professions vinculades a la salut amb una planificació estratègica acurada en funció de la demanda actual i futura.
2. Establir aliances amb altres institucions de l'àmbit de la salut.
3. Potenciar la recerca.
4. Consolidar el talent actual i buscar-ne de nou.

Els Estudis de Ciències de la Salut de la UOC es van crear l'octubre del 2010 i actualment engloben set àrees de coneixement: Nutrició, Alimentació i Activitat Física; Logopèdia; Neuropsicologia i Neurociències; Salut Digital (e-Health); Treball Social Sanitari i Gestió i Direcció Sanitària; Envel·liment i Càncer, i Programes Clínics. En el marc d'aquests estudis, els docents i els investigadors duen a terme una recerca orientada a la promoció i la prevenció de la salut, fent un èmfasi especial en l'**envelliment** i les **malalties neurològiques**, en la **intervenció** i la **prevenció de patologies cròniques com l'obesitat i la diabetis**, i en l'**empoderament** i la **capacitació en salut dels ciutadans mitjançant les tecnologies**.

Durant l'any 2019, els Estudis de Ciències de la Salut van treballar en l'observació de les grans tendències en l'àmbit de la salut per tenir la capacitat d'avançar-se al coneixement i als canvis que es preveuen. La salut cada cop és més global, i l'esperança de vida no estarà tan vinculada a l'objectiu d'allargar la vida, sinó al fet de **viure més i amb més qualitat**. Si es canvien els hàbits d'alimentació i l'estil de vida de la població, es pot incidir no solament en l'esperança de vida, sinó també en la disminució del risc de desenvolupar unes patologies determinades, que afecten la qualitat de vida i el benestar. D'altra banda, la societat demana cada vegada més qualificació professional; per tant, els Estudis de Ciències de la Salut de la UOC s'han de centrar a oferir programes formatius orientats a l'especialització, molt precisos i de qualitat, adaptats a les necessitats actuals i futures de la societat.

La intenció del Dr. Gomis, juntament amb els altres membres del Consell de Direcció dels Estudis i la resta del professorat, **és focalitzar l'activitat de docència i de recerca** en la **prevenció i el tractament** de les patologies que afectaran el 80% de la població: **les malalties cardiovasculars**, les **malalties neurodegeneratives** i el **càncer**. L'orientació dels Estudis pren en consideració la **visió individual** que requereix el manteniment de la salut (qualitat i varietat de la dieta, activitat física regular, qualitat del son, reducció de l'estrès...), però no vol perdre de vista que també és molt important considerar diversos factors externs com el **canvi climàtic**, la **pol·lució**, els **contaminants**, els **virus** o, fins i tot, el **model de ciutat**. Totes aquestes qüestions impactaran molt en la salut i la qualitat de vida de les noves generacions i, per tant, cal tenir-les en compte en els programes formatius i en la recerca que es faci en els Estudis.

Pel que fa a les aliances, els Estudis potencien relacions en l'àmbit de la neuropsicologia i neurociència, i de l'oncologia, com ara les aliances amb l'**Hospital de la Santa Creu i Sant Pau**, la **Fundació Rosa María Vivar** i l'**Institut Català d'Oncologia**, i també amb institucions en les quals es treballen àmbits transversals, com ara la **nutrició**, la **salut digital** o el **treball social sanitari**, amb la qual cosa queden coberts tots els programes dels Estudis. També es treballa perquè el creixement dels Estudis de Ciències de la Salut s'orienti envers la formació en línia en salut a països de Llatinoamèrica, més enllà del nostre propi territori. Els Estudis es plantegen obtenir recursos potents per a poder liderar grans projectes a partir d'àmbits concrets, dels quals els mateixos investigadors són experts. La salut cada cop és més personalitzada; es tracta, doncs, de fer el mateix amb la docència i la recerca, i això implica un esforç tant de generositat com també d'eficiència.

Governança dels Estudis de Ciències de la Salut

La UOC ha incorporat un nou **Vicerektorat de Competitivitat i Ocupabilitat**. La creació d'aquest nou vicerektorat respon a la necessitat de liderar l'estratègia d'aproximació i de relació amb el món econòmic i industrial, i també de projectar la transferència i l'emprenedoria mitjançant una relació activa amb els diferents grups d'interès. La **Dra. Marta Massip** ha estat nomenada **sotsdirectora de Programes Emergents dels Estudis de Ciències de la Salut**, de manera que ha passat a formar part del Consell de Direcció dels Estudis i també de la Comissió de Competitivitat i Ocupabilitat, sota la direcció de la vicerectora Àngels Fitó. Les funcions d'aquesta sotsdirecció estan orientades a exercir de referent dels Estudis en temes d'intercanvi i de transferència de coneixement, tant de l'activitat docent com investigadora, i impulsar les activitats de foment de la cultura emprenedora i les relacions externes amb el sector empresarial de l'àmbit. Tot seguit, indiquem els membres que formen el **Consell de Direcció dels Estudis de Ciències de la Salut**. Director dels Estudis: **Dr. Ramon Gomis**; sotsdirectora de docència: **Dra. Alicia Aguilar**; sotsdirector de recerca: **Dr. Redolar**; sotsdirectora de Programes Emergents: **Dra. Marta Massip**; tècnica de Suport a la Direcció dels Estudis: **Patricia Noguera**, i mànager de programa: **Teresa Fonoll**. La periodicitat de les reunions és setmanal.

Consolidació i captació de talent

Per a contribuir en l'estratègia de formació de professionals de la salut, cal que els Estudis es dotin de **professorat i d'investigadors experts i de prestigi reconegut en les seves disciplines**. Algunes d'aquestes incorporacions serveixen per a ampliar aliances amb institucions de l'àmbit de la salut, com l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i l'Institut Català d'Oncologia.

Àrea de Neuropsicologia i Neurociències

Es treballa per a consolidar l'equip acadèmic i de recerca dins de l'àrea de Neuropsicologia i Neurociències amb la finalitat d'assegurar que es mantingui la qualitat en el **màster universitari de Neuropsicologia**. Per part de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, s'han incorporat en aquesta àrea la **Dra. Berta Pascual** i la infermera **Antonia Campolongo**, per a reforçar els programes vinculats a les malalties neuropsicològiques i neurodegeneratives dels ECS. D'altra banda, també s'ha incorporat a l'equip el **Dr. Marco Calabria** com a expert en bilingüisme en pacients de malalties neurodegeneratives i demència.

Àrea de Nutrició, Alimentació i Activitat Física

Durant aquest any es consoliden les dues places de professorat a temps parcial a temps complet: la **Dra. Laura Esquius** i la **Dra. Marta Massip**. D'aquesta manera, es reforça la part acadèmica dels dos màsters universitaris de l'àrea: el **màster universitari de Nutrició i Salut** i el **màster universitari d'Alimentació en l'Activitat Física i l'Esport**; i també es reforça la part de recerca, amb la possibilitat d'optar a més projectes dins de l'àmbit de coneixement.

Àrea de Treball Social Sanitari i Gestió i Direcció Sanitària

Es treballa per a poder assolir l'objectiu d'incrementar la producció científica i la sol·licitud de projectes pel professorat, i també per a continuar garantint la impartició del **màster universitari de Treball Social Sanitari**. L'augment de professorat i de dedicació acadèmica i de recerca es durà a terme durant l'any 2020.

Àrea d'Envel·liment i Càncer

Per a donar resposta a la nova orientació dels Estudis, s'ha creat una nova àrea de coneixement: **Envel·liment i Càncer**. Per a fer créixer aquest àmbit s'han incorporat a l'equip acadèmic i de recerca el **Dr. F. Xavier Bosch** i la **Dra. Assumpta Company**, de l'Institut Català d'Oncologia, que treballaran en el desenvolupament de nous projectes per a l'any 2020. Entre els principals objectius destaquen la formació contínua per a professionals de la salut en l'àmbit de l'oncologia (prevenció i epidemiologia del càncer; nutrició i càncer; oncologia clínica per a metges i infermeria...), **la difusió en la societat del coneixement** vinculada als temes clau de la salut pública i l'oncologia, i **la recerca** en aquest àmbit.

Accreditació del màster universitari de Neuropsicologia

El juny del 2019 va tenir lloc la visita de la **Comissió d'Avaluació per a l'acreditació del màster universitari de Neuropsicologia**. Durant la visita es van valorar i analitzar les diverses dimensions que permeten assegurar la qualitat dels programes formatius, i s'hi van identificar les fortaleses i les àrees de millora. Estem en espera de rebre l'informe definitiu sobre el procés quan s'acabi l'any.

Pla estratègic de comunicació dels ECS

En el marc de la Comunicació dels Estudis de Ciències de la Salut, l'any 2019, i continuant treballant en l'objectiu principal del Pla global de continguts dels ECS, es va crear, dissenyar i llançar el **blog dels Estudis**. Amb aquest nou blog, els ECS ja disposen de dos blogs. En primer lloc, hi ha el blog transversal dels ECS, anomenat **Salud con Ciencia**, amb cinc àrees d'especialització: Promoció de la Salut; Neuropsicologia i Neurociència; Nutrició; Salut Digital, i Logopèdia. I, en segon lloc, hi ha el blog específic dedicat al treball social sanitari, anomenat **Trabajo Social Sanitario - Máster UOC**, que també es pot consultar des del blog general dels Estudis.

Amb el blog *Salud con Ciencia*, els Estudis de Ciències de la Salut volen disposar d'un canal de difusió en el qual es puguin compartir amb l'audiència continguts basats en indicadors a partir del coneixement del professorat i dels investigadors i investigadores dels Estudis, o bé continguts generats a partir d'entrevistes a persones o institucions vinculades als Estudis, i sempre mitjançant el suport de professionals de la comunicació de la UOC.

Els continguts són temes actuals i interessants per al públic i tracten de diverses qüestions relacionades amb l'àmbit de la salut: envelliment, nutrició, estils de vida saludables, neurociència... Així mateix, els apunts (*posts*) publicats són compartits al compte que els Estudis tenen a [Twitter](#).

Durant el 2019, i dins l'estratègia del Pla global de continguts dels ECS, s'ha treballat per a la creació i la publicació d'infografies dels diferents àmbits de coneixement: logopèdia, neuropsicologia i nutrició. També s'han fet diversos vídeos divulgatius (que tracten de temes com ara l'alimentació sostenible, la salut digital, les malalties del futur...) amb el professorat com a protagonista, compartits en el canal dels Estudis a YouTube.

Logopèdia en salut

La logopèdia és la disciplina que intervé en les patologies de:

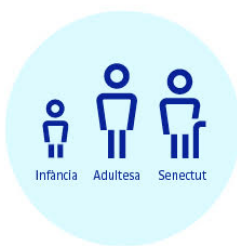
En quines àrees d'estudi es forma el logopeda?

- Neurologia
- Anatomia
- Fisiologia
- Acústica
- Lingüística
- Pedagogia
- Desenvolupament
- Psicologia
- Teràpia
- Pràctica basada en evidències
- Recerca

El logopeda pot tractar més de 20 patologies diferents relacionades amb els trastorns de:

<p>Comunicació (trastorns de la comunicació) Trastorns de l'espectre autista, trastorn sociocomunicatiu, síndrome de captiveri, paràlisi cerebral...</p>	<p>Llenguatge oral (afàsies, trastorn del llenguatge) Ictus, trastorn del desenvolupament del llenguatge, demència...</p>	<p>Llenguatge escrit (disgrafia, dislèxia, disortografia) Dificultats en la descodificació de paraules, en la comprensió, en la grafomotricitat i en l'estructura, correcció i coherència de l'escriptura...</p>	<p>Parla (dislàlia, disàrtria, disglòssia, disfèmia) Càncer de cap i coll, Parkinson, esclerosi lateral amiotròfica...</p>
<p>Veu (disfonia) Polips vocals, paràlisi del nervi vague...</p>	<p>Audició (pèrdua auditiva) Sordesa, trastorn del processament auditiu central, tinnitus, hiperacúsia...</p>	<p>Deglució, masticació, respiració, succió, buf Disfàgia, dificultat per a la deglució, traqueotomia, llavi lepori, maloclusió...</p>	

El logopeda millora la salut i la qualitat de vida en totes les etapes de la vida

Competències professionals del logopeda

- Prevenció
- Tractament
- Recerca
- Avaluació
- Educació

Professional de la salut amb intervenció en quatre àmbits

El logopeda col·labora de manera multidisciplinària amb altres professionals:

Fuents: Asociación Española de Logopedia, Fonoaudiología y Audición e Iberoamericana de Fonoaudiología. (2009). Recuperat de: <http://www.aelfa.org/logopedia.asp>. Comité Permanente de Lúsofonos Otorrinolaringólogos (2009). Recuperat de: <https://ipl.leu.eu/ScopeofPracticeInSpeech-LanguagePathology> (2009). Recuperat de: <https://www.asla.org/pubs/SP2006-0034/>

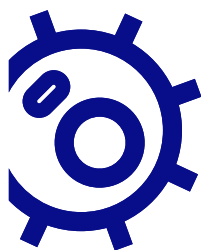

2. Organització

Els Estudis de Ciències de la Salut de la UOC s'organitzen en set àrees de coneixement segons l'expertesa i la capacitació dels seus integrants.

Àrees de coneixement

Envelliment i Càncer

La nova àrea d'Envelliment i Càncer s'estructura en dos grans àmbits en:

- A. Envelliment** i com de forma transversal es pot abordar malalties neurdegeneratives i cardiovasculars.
- B. Prevenció del Càncer.**

L'àrea neix amb la missió de generar, transferir i difondre coneixement científic en els aspectes més innovadors tant pel que fa a l'envelliment com a la prevenció, el diagnòstic precoç i l'epidemiologia del càncer; i amb el compromís de procurar-ne la transferència a la societat. Els seus objectius són:

- 1. Oferir formació contínua de qualitat**, incorporant els aspectes més innovadors en aquest camp seguint el model educatiu de la UOC.
- 2. Facilitar l'accés** d'aquesta formació contínua a escala internacional, centrant el focus especialment en els països de parla hispana.
- 3. Disposar d'una eina que ens permeti fer participar la societat** en les estratègies de recerca i gestió de la salut, seguint iniciatives europees de compromís social, recerca responsable i innovació (*social engagement, responsible research and innovation*).

Logopèdia

L'àrea de Logopèdia, en col·laboració amb els Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació i en coordinació amb la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), se centra en la formació de futurs logopedes. La logopèdia és una professió sanitària que s'ocupa de la prevenció, l'avaluació, el diagnòstic i el tractament de les alteracions de la comunicació, els trastorns específics del llenguatge (TEL), els trastorns de la parla (dislàlies, disglòssies, tartamudesa i trastorns de la veu), els trastorns de les funcions orofacials (disglòssia, deglució atípica, etc.) i els trastorns de la lectura (dislèxia i problemes de comprensió lectora) i de l'escriptura (disgrafia).

L'activitat investigadora de l'àrea se centra en l'estudi del processament del llenguatge —concretament, l'adquisició—, l'aprenentatge, l'avaluació, la intervenció, la comprensió, i la producció del llenguatge en adults i en infants amb una patologia associada al llenguatge (trastorns del desenvolupament del llenguatge, dislèxia, autisme i patologies neurodegeneratives) o sense cap patologia.

La UOC oferta l'únic **Grau en Logopèdia** en modalitat semipresencial. La formació és interdisciplinària i transversal, i es nodreix tant d'assignatures pròpies de la branca de la salut com de l'àmbit social i educatiu.

Neuropsicologia i Neurociències

L'àrea de Neuropsicologia i Neurociències té com a interès principal el coneixement de les bases neurals dels processos cognitius, les seves alteracions i la seva recuperació. Dins de l'oferta formativa de l'àrea hi ha el **màster universitari de Neuropsicologia** i dues especialitats: **Envel·liment i demències**, i **Trastorns del moviment**. L'activitat investigadora de l'àrea se centra en l'estudi dels mecanismes neurals subjacents a la cognició mitjançant l'ús de tècniques d'estimulació cerebral no invasiva, i també en l'estudi del potencial d'aquestes tècniques en el tractament de patologies que cursen amb alteracions de l'activitat cerebral.

Una altra de les línies de recerca de l'àrea se centra en l'estudi dels trastorns del moviment: s'investiguen els mecanismes neurobiològics subjacents al deteriorament cognitiu en la malaltia de Parkinson i en la malaltia de Huntington, i es fomenta la millora del diagnòstic i el tractament dels trastorns del moviment.

Nutrició, Alimentació i Activitat física

L'àrea de Nutrició, Alimentació i Activitats Física dels ECS es dedica a la docència i la recerca sobre l'alimentació entesa com a fet transversal, des de la salut fins als aspectes més socioculturals. Des del punt de vista docent, té el **màster universitari de Nutrició i Salut**, el **màster universitari d'Alimentació en l'Activitat Física i l'Esport**, l'especialitat de Nutrició clínica i el postgrau de **Health Coaching (UOC, Nutritional Coaching)**. També acull la **Càtedra UNESCO d'Alimentació, Cultura i Desenvolupament** com a plataforma de recerca, docència i difusió sobre qüestions alimentàries, i el grup de recerca FoodLab (2017 SGR 83).

Programes Clínic

L'àrea de Programes Clínic proporciona una oferta formativa especialitzada de caràcter internacional i en diferents idiomes adreçada a professionals de la salut que ja treballin activament i que vulguin una actualització o una ampliació dels coneixements en temes molt específics. En concret, té especialitats relacionades amb les malalties infeccioses des d'una perspectiva de la salut pública i del tractament clínic. Inclou formació sobre infeccions de transmissió sexual i sobre la leishmaniosi cutània, com a exemple de malaltia tropical oblidada que afecta la pell.

En aquest darrer cas, la formació es duu a terme en col·laboració estreta amb l'Organització Mundial de la Salut. D'altra banda, l'oferta formativa es completa amb formació en l'àmbit digestiu amb una especialització en ultrasonografia endoscòpica que permet encarar reptes importants en l'aplicació d'aquesta tècnica, i amb diversos cursos sobre l'abordatge de les principals síndromes i patologies digestives en col·laboració amb la Societat Catalana de Digestologia.

Treball Social Sanitari i Gestió Sanitària

L'àrea de Treball Social Sanitari i Gestió i Direcció Sanitària s dedica a la docència i a la recerca sobre el desenvolupament del treball social com a professió que es duu a terme en entorns específicament sanitaris. Des del punt de vista docent, principalment disposa del **màster universitari de Treball Social Sanitari**, el primer màster a escala internacional especialitzat en aquest àmbit particular. Acull el **blog Trabajo Social Sanitario - Máster UOC: El blog de los Trabajadores Sociales Sanitarios del siglo XXI**.

Salut Digital (E-Health)

L'àrea de Salut Digital (e-Health) està en un procés de creixement i d'innovació constants, atesa la importància de la salut digital en la nostra societat. Entenem la salut digital com una eina bàsica que ens ha de portar a un canvi de paradigma que impliqui l'empoderament dels pacients i la presa de decisions compartides entre tots els agents que intervenen en l'ecosistema de la salut. Tenim una oferta formativa de postgrau que gira entorn de les especialitzacions en gestió de la informació i el coneixement clínic en salut digital i en els requisits tècnics de la societat de la informació per a la implantació de la telemedicina. Durant el 2019 s'ha continuat desplegant el **màster universitari de Salut Digital (E-health)**.

Equip

Nutrició, Alimentació i Activitat física

Alicia Aguilar

Anna Bach

Marina Bosque

Ramón Gomis

Laura Esquiús

Marta Massip

Francesc Xavier Medina

Neuropsicologia i Neurociències

Marco Calabria

Antonia Campolongo

Susanna Carmona

Elena Muñoz

Berta Pascual

Diego Redolar

Judit Subirana

Raquel Viejo

Salut Digital (E-Health)

Antoni Baena

Carme Carrion

Rubén Nieto

Francesc Saigí

Treball Social Sanitari i Gestió i Direcció Sanitària

Dolors Colom

Maria Corpus Gómez

Julio Villalobos

Envelliment i Càncer

Xavier Bosch

Assumpta Company

Equip de Gestió

Judith Cuevas

Carme Espinosa

Teresa Fonoll

Mabel Gómez

M.C. Márquez

Patricia Noguera

Jessica Villoslada

3. L'any 2019 d'una ullada

Finançament*

4.352

Total estudiants ECS

3.949 Estudiants de titulacions oficials

403 Estudiants de titulacions pròpies

* Dades extretes del tancament de campanya 2018/2 i 2019/1 (Àrea d'Economia - Programes)

Equip dels Estudis de Ciències de la Salut

24
PROFESSORS

15 Professors a temps complert
9 Professors associats a temps parcial

53
INVESTIGADORS

20 Professors Doctors
33 Doctorands

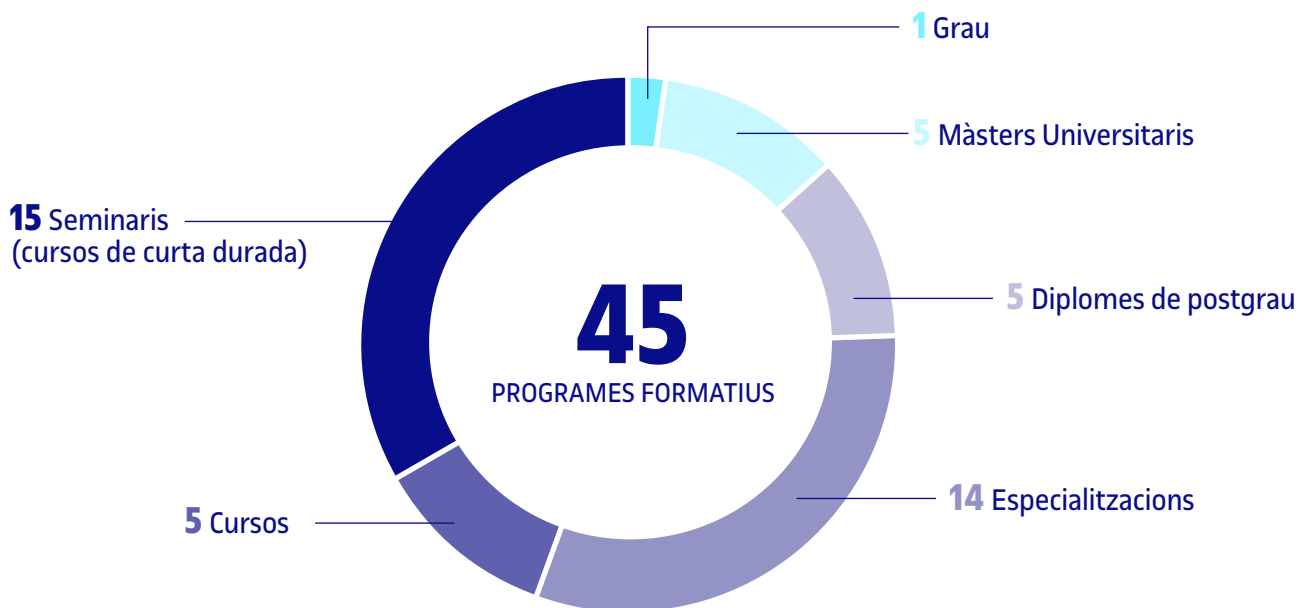
7
PERSONAL DE GESTIÓ
I ADMINISTRACIÓ

1 Gestió d'estudis
5 Gestió de programes
1 Comunicació

375
PROFESSORS DOCENTS
COL·LABORADORS

23
TUTORS

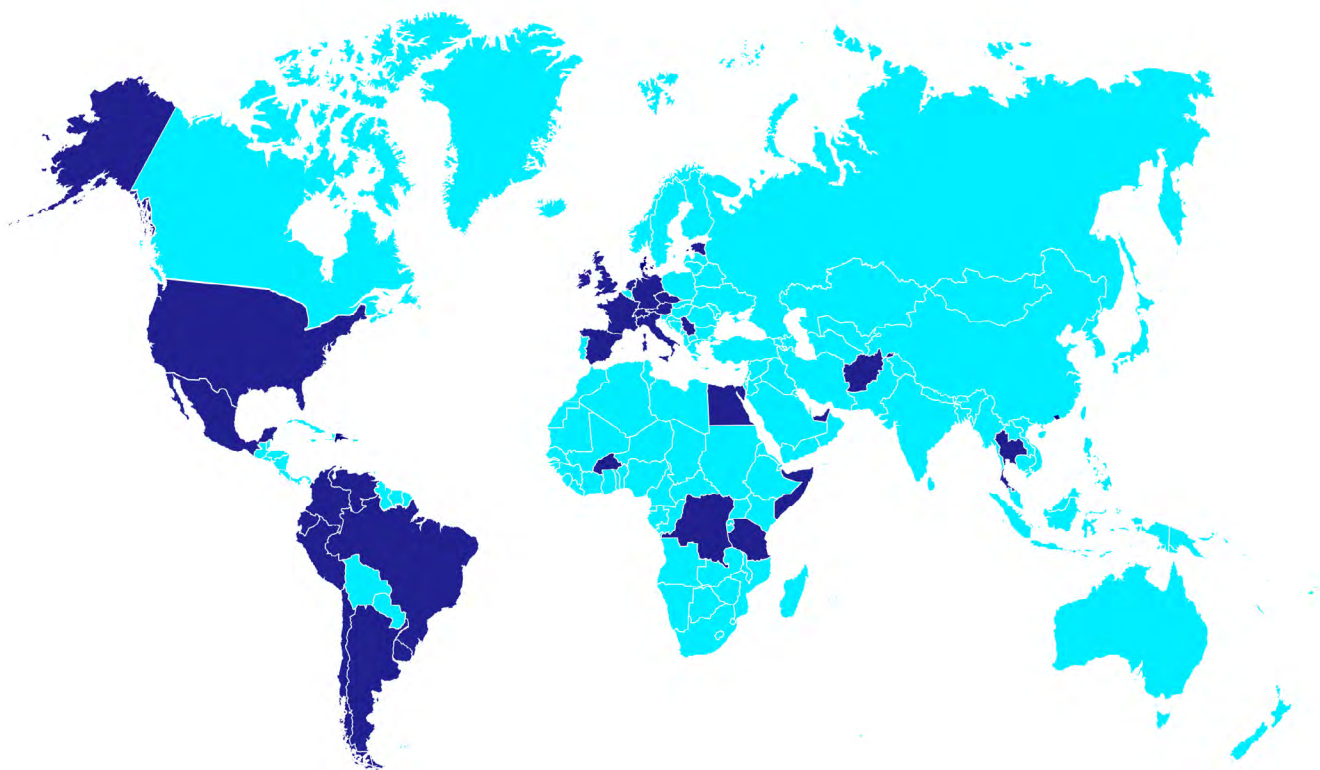
Formació

Estudiants procedents de

34 països

El 2018, els ECS comptaven amb més d'un centenar d'estudiants internacionals, procedents de 34 països. La distribució geogràfica és la que s'indica en el següent mapa. Després d'Espanya, els països amb més nombre de matriculats són Colòmbia i Mèxic.

Recerca i innovació

Grups de recerca

7 grups totals

3 grups propis reconeguts SGR

4 grups propis no reconeguts

1 Càtedra UNESCO

1 Centre col·laborador reconegut per l'OMS

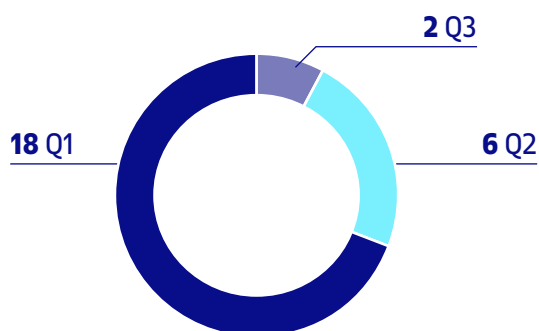
Publicacions indexades

26 Nombre de publicacions *Bibliometrics*

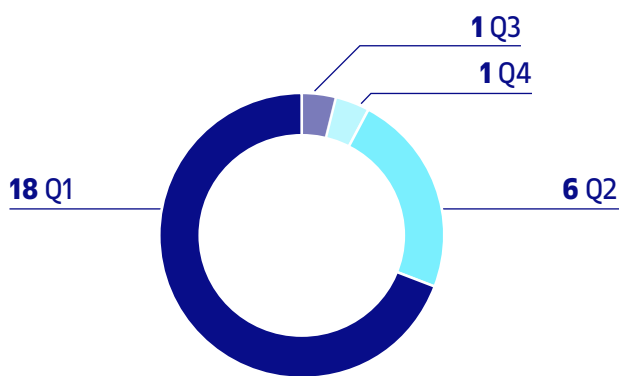
23 Nombre de cites rebudes
ISI: **26**
SCOPUS: **34**
OPEN ACCES: **24**
ALTMETRIC SCORE: **16**

1.73 articles per investigador i any

Distribució per quartils JCR

Distribució per quartils SJR

Llibres, tesis doctorals, projectes i congressos

4 Llibres

7 Capítols de llibres

33 Tesis en direcció

10 Projectes

38 Participacions en congressos i jornades científiques (ponències convidades)

@TOP 10 articles segons Altmetric Score

1. Targeting pancreatic islet PTP1B improves islet graft revascularization and transplant outcomes

- **Autors:** Figueiredo, H.; Figueroa, A. L.; Garcia, A.; Fernandez-Ruiz, R.; Broca, C.; Wojtusciszyn, A.; Malpique, R.; Gasa, R.; Gomis, R.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=62415863
- **Open access:** Subscription access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/103266>

83

ALTMETRIC
SCORE

0

CITIES
ISI

1

CITIES
SCOPUS

0

CITES
GSC

1

CITES
DOMENSIONS

2. A Library of Analytic Indicators to Evaluate Effective Engagement with Consumer mHealth Apps for Chronic Conditions: Scoping Review

- **Autors:** Pham, Q.; Graham, G.; Carrion Ribas, C.; Morita, P. P.; Seto, E.; Stinson, J. N.; Cafazzo, J. A.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=54115148
- **Open access:** open access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/103446>

40

ALTMETRIC
SCORE

3

CITIES
ISI

1

CITIES
SCOPUS

10

CITES
GSC

7

CITES
DOMENSIONS

3. Mediterranean diet and cardiometabolic health: A systematic review through evidence-based answers to key clinical questions

- **Autors:** Franquesa, M.; Pujol-Busquets, G.; García-Fernández, E.; Rico Cabanas, L.; Shamirian-Pulido, L.; Aguilar-Martínez, A.; Medina, F. X.; Serra-Majem, L.; Bach Faig, A.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=57268851
- **Open access:** open access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/99641>

36

ALTMETRIC
SCORE

0

CITIES
ISI

4

CITIES
SCOPUS

8

CITES
GSC

7

CITES
DOMENSIONS

4. Pregnancy and adolescence entail similar neuroanatomical adaptations: A comparative analysis of cerebral morphometric changes

- **Autors:** Carmona, S.; Martínez García, M.; Paternina Die, M.; Barba Müller, E.; Wierenga, L. M.; Alemán Gómez, Y.; Petrus, C.; Marcos Vidal, L.; Beumala, L.; Cortizo, R.; Pozzobon, C.; Picado, M.; Lucco, F.; García García, D.; Soliva, J. C.; Tobeña, A.; Peper, J. S.; Crone, E.; Ballesteros, A.; Vilarroya, O.; Desco, M.; Hoekzema, E.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=54270082
- **Open access:** Subscription access

32

ALTMETRIC
SCORE

1

CITIES
ISI

2

CITIES
SCOPUS

3

CITES
GSC

3

CITES
DOMENSIONS

5. Exhaustividad y tono crítico de las noticias en la prensa escrita que informan de una innovación médica

- **Autors:** Solans-Domènech, M.; Millaret, M.; Radó Trilla, N.; Caro Mendivelso, J.; Carrion Ribas, C.; Permanyer Miralda, G.; Pons Ràfols, J.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=29676670
- **Open access:** open access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/93057>

25

ALTMETRIC
SCORE

0

CITIES
ISI

0

CITIES
SCOPUS

4

CITES
GSC

0

CITES
DOMENSIONS

6. Adherence Of Spanish Primary Physicians And Clinical Practise To The Mediterranean Diet

- **Autors:** Sentenach-Carbo, A.; Batlle, C.; Franquesa, M.; García-Fernández, E.; Rico Cabanas, L.; Shamirian-Pulido, L.; Pérez, M.; Deu-Valenzuela, E.; Ardite, E.; Funtikova, A. F.; Estruch, R.; Bach Faig, A.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=51902063
- **Open access:** Subscription access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/103186>

17

ALTMETRIC
SCORE

1

CITIES
ISI

0

CITIES
SCOPUS

2

CITES
GSC

0

CITES
DOMENSIONS

7. Brain plasticity in pregnancy and the postpartum period: links to maternal caregiving and mental health

- **Autors:** Barba-Müller, E.; Craddock, S.; Carmona, S.; Hoekzema, E.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=45126273
- **Open access:** open access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/93170>

17

ALTMETRIC
SCORE

3

CITIES
ISI

6

CITIES
SCOPUS

11

CITES
GSC

8

CITES
DOMENSIONS

8. Physiological and performance-related effects of acute olive oil supplementation at moderate exercise intensity

- **Autors:** Esquius, L.; Garcia-Retortillo, S.; Balague, N.; Hristovski, R.; Javierre, C.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=56251719
- **Open access:** open access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/99628>

16

ALTMETRIC
SCORE

3

CITIES
ISI

3

CITIES
SCOPUS

4

CITES
GSC

3

CITES
DOMENSIONS

9. Healthy dietary pattern and their corresponding gut microbiota profile are linked to a lower risk of type 2 diabetes, independent of the presence of obesity

- **Autors:** Díaz-Rizzolo, D. A.; Kostov, B.; López-Siles, M.; Serra, A.; Colungo, C.; González-de-Paz, L.; Martínez-Medina, M.; Sisó-Almirall, A.; Gomis, R.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=56555980
- **Open access:** Subscription access
- **O2:** <http://hdl.handle.net/10609/103286>

16

ALTMETRIC
SCORE

0

CITIES
ISI

1

CITIES
SCOPUS

1

CITES
GSC

1

CITES
DOMENSIONS

10. Prefronto-cerebellar neuromodulation affects appetite in obesity

- **Autors:** Muñoz Marrón, E.; Viejo-Sobera, R.; Cuatrecasas, G.; Redolar Ripoll, D.; García Lorda, P.; Datta, A.; Bikson, M.; Magerowski, G.; Alonso-Alonso, M.
- **URL:** http://www.altmetric.com/details.php?citation_id=52515191
- **Open access:** open access

12

ALTMETRIC
SCORE

0

CITIES
ISI

0

CITIES
SCOPUS

1

CITES
GSC

0

CITES
DOMENSIONS

Els Estudis i el seu entorn

Difusió

31 Notícies en canals propis centrades en nutrició, salut digital (e-health), salut i neurociència.

7.452 visites a UOC News

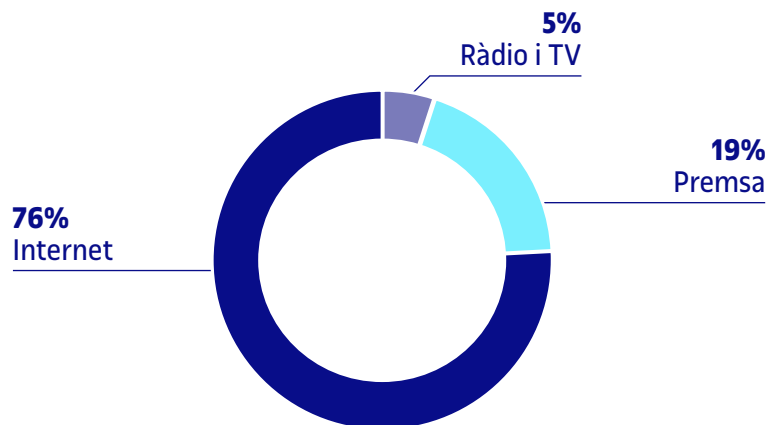
901 Publicacions en mitjans de comunicació externs a la UOC

144 milions de persones han rebut l'impacte dels Estudis de Salut

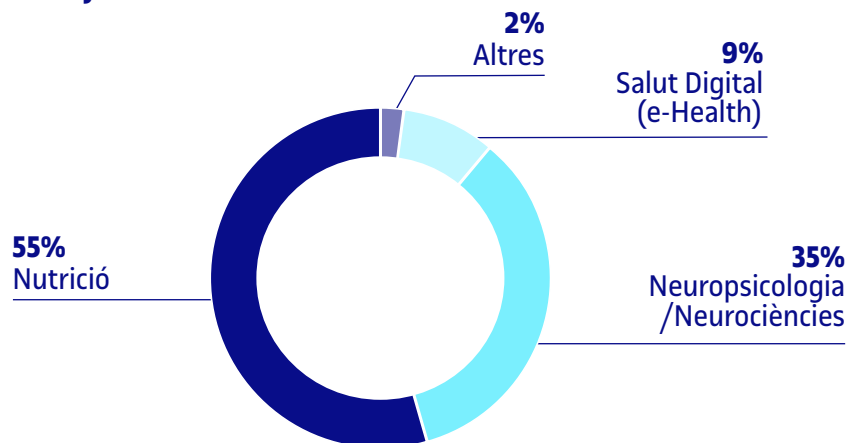
Esdeveniments

19 Jornades acadèmiques i de difusió de coneixement organitzades pels ECS

Impacte en mitjans per tipologia

Impacte per àmbit en mitjans ECS

Els Estudis a internet

Web

ecs.uoc.edu

4.487 usuaris

6.478 pàgines visitades

5.186 sessions

+ 53,91% Noves visites

Blog Salud con Ciencia de la UOC

cienciasdelasalud.blogs.uoc.edu/

7.500 usuaris

14.250 visites

9.743 sessions

48 Nombre d'apunts (posts)

L'apunt núm. 1:

«Cómo controlar el estrés»
de Diego Redolar.

Blog Trabajo Social Sanitario - Máster UOC

trabajosocialsanitario.blogs.uoc.edu/

8.754 seguidors

11 Nombre d'apunts

Instagram

Food Systems UOC

>535 seguidors

>235 publicacions

Twitter

@UOCesalut

2.248 seguidors

1.630 piulades (tuits)

9.988 visites

+ 600 seguidors nous

+ 179% interaccions

+ 130,6% mencions

La piulada núm. 1:

«Con motivo del #DíaMundialDeLaSalud, hemos preguntado al director de #saludUOC @dr_gomis **¿cuáles serán las enfermedades que afectarán a la población en el futuro?**»

@FoodAtUOC

714 seguidors

3.850 piulades (tuits)

+ 114 seguidors nous

Facebook

Food Systems, Culture and Society

2.030 m'agrades (likes)

2.100 seguidors

+ 155 seguidors nous

Youtube

Estudis de Ciències de la Salut

134 visualitzacions

+ 12 vídeos nous

4. Formació

El recull següent classifica l'oferta formativa dels ECS distribuïda entre les sis àrees de coneixement que s'han esmentat. El 2019 els Estudis van tenir un total de **2.665 estudiants matriculats** en les propostes formatives de llarga durada.

Àrea de coneixement	Programa de formació	Estudiants*
Logopèdia	GR Logopèdia	168
	Total	168
Nutrició, Alimentació i Salut	MU de Nutrició i Salut	858
	Postgraus i especialitzacions derivats	60
	MU Alimentació en l'Activitat Física i l'Esport	115
	Postgraus i especialitzacions derivats	20
	MP Food Security and International Food Governance	16
	PG Health Coaching	19
	ESP Nutrició clínica	12
Total	1.100	
Neuropsicologia i Neurociències	MU Neuropsicologia	740
	Postgraus i especialitzacions derivats	47
	Total	787

Àrea de coneixement	Programa de formació	Estudiants
Salut Digital (E-health)	MU Salut Digital (E-health)	84
	Universitat d'Antioquia (UdeA) (iniciativa de mobilitat acadèmica)	28
	Postgraus i especialitzacions derivats	1
	Total	113
Treball Social Sanitari	MU Treball Social Sanitari	315
	Total	315
Gestió i Direcció Sanitària	MP Direcció Ejecutiva de Hospitales	0
	Oferta derivada MP Direcció Ejecutiva de Hospitales	11
	MP Gestió Clínica	4
	Oferta derivada MP Gestió Clínica	12
	Total	27
Programes Clínics	VIH	27
	Patologia de l'Àpares Digestiu	83
	Skin NTDs / Leishmaniosi Cutània	25
	Trastorns del Moviment	15
	USE (Ultrasonografia Endoscòpica)	20
	Total	155

GR: Grau, MU: Màster Universitari, MP: Màster Propi, MI: Màster Internacional

* Dades PowerBI.

5. Recerca i innovació

La recerca en l'àmbit dels Estudis de Ciències de la Salut està relacionada principalment amb els àmbits d'expertesa del professorat i amb les àrees de coneixement dels Estudis (la docència i la recerca estan intrínsecament lligades), i es concreta en les àrees següents: **Neuropsicologia i Neurociències; Salut Digital (eHealth), i Nutrició, Alimentació i Activitat Física**. Vinculats amb aquestes àrees de coneixement, els grups de recerca dels Estudis (per ordre alfabètic) reconeguts per la Generalitat són els següents: Cognitive NeuroLab (2017 SGR 273), eHealth Lab (2017 SGR 790) i FoodLab (2017 SGR 834).

Els Estudis porten a terme una activitat en recerca i innovació interdisciplinària i responsable, amb una vocació d'impacte social en l'àmbit de la salut i el benestar humà des d'una perspectiva biopsicosocial.

Ens orientem a la promoció de la salut i la millora de la qualitat de vida per mitjà, principalment, d'intervencions digitals i tecnològiques, i ens adreçem a professionals de la salut, pacients i ciutadans.

La recerca dels ECS té com a objectiu esdevenir un referent en recerca transdisciplinària i translacional en les àrees estratègiques dels Estudis, maximitzant les sinergies amb altres grups de recerca i investigadors.

Neuropsicologia i Neurociències

2 Grups de
recerca

9 Tesis
en direcció

3 Projecte

2 Altres
ajuts

10 Articles

3 Llibres

11 Ponències
convidades

Grups de recerca

Cognitive NeuroLab

→ [Més informació](#)

El Cognitive NeuroLab se centra en l'estudi dels mecanismes neurals subjacents a diferents processos cognitius mitjançant l'ús de tècniques d'estimulació cerebral no invasiva, i també en l'estudi del potencial d'aquestes tècniques en el tractament de patologies que cursen amb alteracions de l'activitat cerebral.

Les línies de recerca principals són:

- **Dissociació funcional de l'escorça prefrontal dorsolateral i ventrolateral:** interferència emocional sobre la memòria de treball, presa de decisions i teoria de la ment.
- **Estimulació i rehabilitació de les alteracions cognitives,** emocionals i conductuals en malalties neurodegeneratives.
- **Reducció de l'addicció al tabac** mitjançant tècniques d'estimulació cerebral no invasiva.
- **Estudi de les bases neurals subjacents a les alteracions cognitives** en l'obesitat i l'ús de l'estimulació cerebral no invasiva com a aproximació terapèutica en aquesta patologia.

Unitat de Trastorns del Moviment de l'Hospital de Sant Pau i l'Institut d'Investigació Biomèdica de Sant Pau

Grup que centra la recerca en la malaltia de Parkinson i altres trastorns del moviment. La **Dra. Berta Pascual** i l'infermera **Antonia Campolongo**, professores dels Estudis de Ciències de la Salut, en formen part.

Les línies de recerca principals són:

- **Malaltia de Parkinson.** Estudi dels mecanismes neurobiològics subjacents a la deterioració cognitiva en la malaltia de Parkinson i foment de la millora del diagnòstic i del desenvolupament d'intervencions clíniques i terapèutiques. Desenvolupament d'eines d'avaluació específiques (escales) per a la detecció i el monitoratge dels canvis cognitius en pacients amb malaltia de Parkinson i per a l'estudi de les alteracions funcionals. També estudiem l'apatia i la conducta en aquesta malaltia, buscant correlats que puguin predir aquest tipus d'alteracions. En la malaltia de Parkinson avançada, fem estudis cognitius i metabòlics en pacients portadors de levodopa intraduodenal, i duem a terme el seguiment cognitiu, conductual i anímic en pacients intervinguts d'estimulació cerebral profunda del nucli subtalàmic. Finalment, estudiem el benefici de la musicoteràpia en la hipofonia i els trastorns de la marxa en aquesta malaltia i analitzem els aspectes genètics de la malaltia de Parkinson, posant l'accent principalment en la relació del GBA i les alteracions cognitives d'aquesta malaltia.
- **Malaltia de Huntington.** Estudi de les alteracions neuropsiquiàtriques en individus asimptomàtics i inicials, i desenvolupament d'instruments de valoració cognitiva i funcional. Estudi de la connectivitat funcional i estructural en pacients presimptomàtics. Anàlisi de l'estat nutricional en la malaltia de Huntington. Participació en projectes europeus de recerca (coordinació espanyola de l'estudi Enroll; CHDI-Curi for Huntington Disease International).
- **Tremolor i altres trastorns del moviment.** Desenvolupament de nous sistemes d'estudi neurofisiològic del tremolor, d'estudi de la tipificació de síndromes tremòriques en la malaltia de Parkinson i d'estudi de noves teràpies per al tremolor essencial. Estudis relacionats amb el diagnòstic i el tractament de la distònia i la síndrome d'atàxia-tremolor associat a la premutació del cromosoma X fràgil (FxTAS).

Tesis doctorals en direcció

Títol: *Use of ultrasound to characterize adipose tissue distribution and its impact on cardiovascular risk in different disease conditions and its response to drug treatments*

Autor: Guillem Cuatrecasas Cambra

Direcció: Elena Muñoz Marrón / Pilar García Lorda

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *The antipsychotic and antipsychoactive properties of CBD in subjective effects of THC, neural oscillations and theory of mind*

Autor: Alberto Sainz

Direcció: Elena Muñoz Marrón / José Bouso

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Plasticity measures and cognitive performance in obesity*

Autor: Núria Serradell

Direcció: Elena Muñoz Marrón / Raquel Viejo Sobera

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Eficacia de la tDCS en la adicción al tabaco y la reducción del consumo diario de cigarrillos*

Autor: David Caracuel

Direcció: Elena Muñoz Marrón / Raquel Viejo Sobera

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Estimulación magnética transcraneal en el tratamiento de las adicciones*

Autor: Pablo Vázquez

Direcció: Raquel Viejo Sobera / Elena Muñoz Marrón

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *La estimulación eléctrica transcraneal como aproximación terapéutica en los trastornos mentales*

Autor: Marta Bort

Direcció: Raquel Viejo Sobera / Elena Muñoz Marrón

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Individual differences in cognitive control*

Autor: Ona Martín de la Torre

Direcció: Diego Redolar Ripoll / David Gallardo

Universitat: Universitat de Barcelona

Títol: *Neuronal correlates of numerical competence and number representation*

Autor: Sara García Sanz

Direcció: Diego Redolar Ripoll / Josep M. Serra Grabulosa

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Infusión intestinal continua de levodopa/carbidopa en la enfermedad de Parkinson: estudio de posibles factores concomitantes digestivos que influyen en su eficacia y seguridad*

Autor: Antonia Campolongo

Direcció: Berta Pascual

Universitat: Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Projectes

Títol del projecte: *Disociación funcional de la corteza prefrontal dorsolateral y ventrolateral: toma de decisiones, teoría de la mente e interferencia emocional sobre la memoria de trabajo (MINECO Pla Nacional; PSI2016-80056-P)*

Investigador: Diego Redolar

Període: Desembre 2016 – octubre 2020

Títol del projecte: *Two languages under control: the conflict of bilingual brain (CONTBIL, PSI2017-87784-R)*

Investigador: Marco Calabria

Període: Gener 2018 - desembre 2019

Altres ajuts

Nom: Ajut d'estada de recerca per a investigadors sèniors Salvador de Madariaga (Harvard Medical School, Boston, EUA). Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

Investigadora: Elena Muñoz

Període: Setembre de 2018 - setembre de 2019

Nom: Estada de mobilitat a l'estranger José Castillejo per a joves doctors concedida pel Ministeri de Ciència, Educació i Universitats, duta a terme en el Laboratory of Neuropsychiatry and Neuromodulation (Massachusetts General Hospital, Boston, EUA)

Investigadora: Raquel Viejo Sobera

Període: Juny-octubre 2019

Publicacions

Articles

- ARACIL-BOLAÑOS, I.; SAMPEDRO, F.; MARÍN-LAHOZ, J.; HORTA-BARBA, A.; MARTÍNEZ-HORTA, S.; BOTÍ, M.; PÉREZ-PÉREZ, J.; BEJR-KASEM, H.; PASCUAL-SEDANO, B.; CAMPOLONGO, A.; IZQUIERDO, C.; GIRONELL, A.; GÓMEZ-ANSÓN, B.; KULISEVSKY, J.; PAGONABARRAGA, J. (2019). «**A divergent breakdown of neurocognitive networks in Parkinson's Disease mild cognitive impairment**». *Human Brain Mapping* (vol. 40, núm. 11, pàg. 3233-3242).
- BANDRES-CIGA, S. I ALTRES (International Parkinson Disease Genomics Consortium) (2019). «**The Genetic Architecture of Parkinson Disease in Spain: Characterizing Population-Specific Risk, Differential Haplotype Structures, and Providing Etiologic Insight**». *Journal of Movement Disorders* (en premsa).
- BEJR-KASEM, H.; PAGONABARRAGA, J.; MARTÍNEZ-HORTA, S.; SAMPEDRO, F.; MARÍN-LAHOZ, J.; HORTA-BARBA, A.; ARACIL-BOLAÑOS, I.; PÉREZ-PÉREZ, J.; ÁNGELES BOTÍ, M.; CAMPOLONGO, A.; IZQUIERDO, C.; PASCUAL-SEDANO, B.; GÓMEZ-ANSÓN, B.; KULISEVSKY, J. (2019). «**Disruption of the default mode network and its intrinsic functional connectivity underlies minor hallucinations in Parkinson's disease**». *Journal of Movement Disorders* (vol. 34, núm. 1, pàg. 78-86).
- BENITEZ-LÓPEZ, Y.; REDOLAR-RIPOLL, D.; RUVALCABA-DELGADILLO, Y.; JÁUREGUI-HUERTA, F. (2019). «**Inhibitory control failures and blunted cortisol response to psychosocial stress in amphetamine consumers after 6 months of abstinence**». *Journal of Research in Medical Sciences* (vol. 24, núm. 20).
- CALABRIA, M.; JEFFERIES, E.; SALA, I.; MORENAS-RODRÍGUEZ, E.; ILLÁN-GALA, I.; MONTAL, V.; FORTEA, J.; LLEÓ, A.; COSTA, A. (2019). «**Multilingualism in semantic dementia: language-dependent lexical retrieval from degraded conceptual representations**». *Aphasiology*.
- CALABRIA, M.; GRUNDEN, N.; SERRA, M.; GARCÍA SÁNCHEZ, C.; COSTA, A. (2019). «**Semantic processing in bilingual aphasia: evidence of language dependency**». *Frontiers in Human Neuroscience* (vol. 13, núm. 205).
- CATTANEO, G.; COSTA, A.; GIRONELL, A.; CALABRIA, M. (2019). «**On the Specificity of Bilingual Language Control: A Study with Parkinson's Disease Patients**». *Bilingualism. Language and Cognition* (pàg. 1-9).
- GIRONELL, A.; PASCUAL-SEDANO, B.; MARÍN-LAHOZ, J. «**Perampanel, a new hope for essential tremor: An open label trial**». (2019). *Parkinsonism & Related Disorders* (núm. 60, pàg. 171-172).
- MARRON, E. M.; VIEJO-SOBERA, R.; CUATRECASAS, G.; REDOLAR, D.; GARCÍA-LORDA, P.; DATTA, A.; BIKSON, M.; MAGEROWSKI, G.; ALONSO-ALONSO, M. (2019). «**Prefronto-cerebellar neuromodulation affects appetite in obesity**». *International Journal of Obesity* (vol. 11, núm. 1, pàg. 1-8).
- TIMMER, K.; CALABRIA, M.; COSTA, A. (2019). «**Non-linguistic effects of language switching training**». *Cognition* (núm. 182, pàg. 14-24).

Libres

- NOREÑA MARTÍNEZ, D. DE; GONZÁLEZ RODRÍGUEZ, B.; MUÑOZ MARRÓN, E. (2019). ***Guía práctica para la elaboración de informes neuropsicológicos***. Barcelona: Editorial UOC.
- REDOLAR, D. (ED.) (2019). *Psicobiología*. Madrid: Editorial Médica Panamericana.

Capítols de llibre

- CALABRIA, M.; BAUS, C.; COSTA, A. (2019). «**Cross-talk between bilingual language control and executive control**». A: W. Schwieter (ed.). *The Handbook of the Neuroscience of Multilingualism* (pàg. 447-466). Wiley-Blackwell Press.

Congressos i jornades científiques

Ponències convidades

- CALABRIA, M. «**Is brain damage useful for studying bilingualism?**». *Invited talk at the XIV International Symposium of Psycholinguistics (ISP)*. Tarragona (Espanya); abril de 2019.
- CALABRIA, M.; GRUNDEN, N.; GARCÍA SÁNCHEZ, C.; COSTA, A. «**Semantic and phonological aspects of lexical retrieval in bilingual aphasia**». *57th Annual Meeting of the Academy of Aphasia*. Macau (Xina); octubre de 2019.
- GRUNDEN, N.; GARCÍA SÁNCHEZ, C.; COSTA, A.; CALABRIA, M. «**Lexico-semantic control in fluent bilingual aphasia**». *XIV International Symposium of Psycholinguistics (ISP)*. Tarragona (Espanya); abril de 2019.
- MUÑOZ MARRÓN, E.; BARTRÉS-FAZ, D.; VIEJO-SOBERA, R. «**La estimulación cerebral no invasiva en la rehabilitación neuropsicológica**». *Mesa redonda. XI Congreso Nacional de Neuropsicología - FANPSE*. Madrid (Espanya); març de 2019.
- MUÑOZ MARRÓN, E. «**La estimulación magnética transcranial en la rehabilitación neuropsicológica**». *Jornadas de Avances en Neuropsicología*. Colegio Oficial de Psicólogos de Andalucía Occidental. Sevilla (Espanya); octubre de 2019.
- MUÑOZ MARRÓN, E. «**Técnicas de estimulación cerebral**». *V.ª edición Estimulación magnética transcranial y neuromodulación. Presente y futuro en neurociencias y 1.er simposium Una estrategia en el presente para un tratamiento en el futuro*. Universidad de Córdoba y Harvard Medical School. Còrdova (Espanya); octubre de 2019.
- MUÑOZ MARRÓN, E. «**Las técnicas de estimulación cerebral en la rehabilitación de las alteraciones cognitivas**». *Reunión Anual de la Red Española de Estimulación Cerebral*. Hospital Gregorio Marañón. Madrid (Espanya); desembre de 2019.
- PASCUAL, B. **Jornadas de Puertas Abiertas en Enfermedad de Parkinson**. Título de la ponencia: *Aspectos básicos de la enfermedad de Parkinson. Unidad de Trastornos del Movimiento, Servicio de Neurología*. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. [ts1] Barcelona (Espanya); maig de 2019

- PASCUAL, B. «**Terapia dual Duodopa + estimulación cerebral profunda (síntomatología motora)**». 6.º *Desafío Nacional de Enfermedad de Parkinson Avanzada*. AbbVie. Madrid (España); noviembre de 2019.
- REDOLAR-RIPOLL, D. «**Zombies y superhéroés: los efectos cerebrales del uso de videojuegos**». 5.º *Congreso de Periodismo Cultural*. Fundación Santillana. Santander (España); maig de 2019.
- VIEJO-SOBERA, R.; CHANES, L. «**Mujeres en (neuro)ciencia**». *100tífiques event, Barcelona Institute of Science and Technology (BIST), Escola Montseny*. Barcelona (España); febrer de 2019.

Pòsters

- ARACIL BOLAÑOS, I. I ALTRES. «**Correlatos estructurales y de teoría de grafos de los métodos de clasificación del deterioro cognitivo leve en la Enfermedad de Parkinson**». *LXXI Reunión Anual de la Sociedad Española de Neurología (SEN)*. Sevilla (España); noviembre de 2019.
- ARACIL-BOLAÑOS, I.; SAMPEDRO, F.; MARÍN-LAHOZ, J.; HORTA-BARBA, A.; MARTÍNEZ-HORTA, S.; GONZÁLEZ-DE-ECHÁVARRI, J. M.; PÉREZ-PÉREZ, J.; BEJR-KASEM, H.; PASCUAL-SEDANO, B.; BOTÍ, M. A.; CAMPOLONGO, A.; IZQUIERDO, C.; GIRONELL, A.; GÓMEZ-ANSÓN, B.; PAGONABARRAGA, J.; KULISEVSKY, J. «**Neural correlates of Level-1 and Level-2 diagnostic criteria for Mild Cognitive Impairment in Parkinson's disease**». *Mov Disord. 2017; 32 (suppl 2) 21st International Congress of Parkinson's Disease and Movement Disorders*, Vancouver (Canada), 4-8 junio de 2017.
- BEJR-KASEM, H.; PAGONABARRAGA, J.; MARTÍNEZ-HORTA, S.; RUIZ-MARTÍNEZ, F.; BERNASCONI, F.; SAMPEDRO, F.; MARÍN-LAHOZ, J.; HORTA-BARBA, A.; ARACIL-BOLAÑOS, I.; PASCUAL-SEDANO, B.; BLANKE, O.; KULISEVSKY, J. «**The role of dysfunctional attentional processing in isolated minor hallucinations in Parkinson's disease**». *23th International Congress of Parkinson's Disease and Movement Disorders*. Niça (França); setembre de 2019.
- BORRUE-FERNANDEZ, C.; SANTOS-GARCÍA, D.; PAGONABARRAGA, J.; PASCUAL-SEDANO, B.; MATA, M. (Coppadis Study Group). «**Puzzle resolution as cognitive test in Parkinson's disease patients**». *23th International Congress of Parkinson's Disease and Movement Disorders*. Niça (França); setembre de 2019.
- CALABRIA, M.; GRUNDEN, N.; IAIA, F.; SERRA, M.; GARCÍA SÁNCHEZ, C. «**Phonological aspects of lexical retrieval in fluent bilingual aphasia**». *11th Annual Meeting of the Society for the Neurobiology of Language*. Hèlsinki (Finlàndia); agost de 2019.
- CORES BARTOLOMÉ, C. I ALTRES. «**La calidad de vida en pacientes con enfermedad de Parkinson y depresión subclínica es peor que en aquellos sin depresión**». *Resultados del estudio Coppadis. LXXI Reunión Anual de la Sociedad Española de Neurología (SEN)*. Sevilla (España); noviembre de 2019.
- DOMÍNGUEZ-MARTÍN DE LA TORRE, O.; GALLARDO-PUJOL, D.; MARRÓN, E. M.; VIEJO-SOBERA, R.; REDOLAR-RIPOLL, D. (2019, febrer). «**Multifocal transcranial direct current stimulation (MtDCS) over prefrontal cortex diminishes risk decision making: a preliminary study**». *3rd International Brain Stimulation Conference*. Vancouver (Canadà); febrer de 2019.
- GARCÍA SÁNCHEZ, C.; MOLINS SAURI, M.; GRUNDEN, N.; BRUNA RABASSA, O.; PASCUAL SEDANO, B.; ESTÉVEZ GONZÁLEZ, A. «**El test de los cuadrados: Reducción de la velocidad de procesamiento visuoespacial como marcador del deterioro cognitivo muy leve**». *LXXI Reunión Anual de la Sociedad Española de Neurología (SEN)*. Sevilla (España); noviembre de 2019.

- HORTA-BARBA, A.; PAGONABARRAGA, J.; MARTÍNEZ-HORTA, S.; PASCUAL-SEDANO, B.; MARÍN-LAHOZ, J.; PEREZ-PEREZ, J.; ARACIL-BOLAÑOS, I.; BEJR-KASEM, H.; CAMPOLONGO, A.; IZQUIERDO, C.; SAM-PEDRO, F.; KULISEVSKY, J. «**Neuropsychiatric Symptoms in Early to Advanced Patients with the Richardson's Syndrome Variant of Progressive Supranuclear Palsy**». *23th International Congress of Parkinson's Disease and Movement Disorders*. Niça (França); setembre de 2019.
- MARTIN DE LA TORRE, O.; CUEVAS-GONZÁLEZ, A.; GALLARDO-PUJOL, D.; REDOLAR-RIPOLL, D. «**Multifocal transcranial direct current stimulation over the left dorsolateral prefrontal cortex and left ventrolateral prefrontal cortex reduced risk-taking behavior depending on personality traits**». *Neuroscience 2019. Society for Neuroscience*. Chicago (EUA); octubre de 2019.
- SAINS-CORT, A.; MUÑOZ MARRÓN, E.; VIEJO-SOBERA, R.; BOUSO, J. C. «**The antipsychotic effect of cannabidiol in subjective effects of Delta-9-tetrahydrocannabinol and its link to the theory of mind**». *Gordon Research Conference*. Casteldefells (Espanya); juliol de 2019.
- VAZQUEZ-BECEIRO, P.; BORT, M.; MUÑOZ MARRÓN, E.; VIEJO-SOBERA, R. «**Transcranial magnetic stimulation for the treatment of nicotine addiction: A systematic review**». *3rd International Brain Stimulation Conference*. Vancouver (Canadà); febrer de 2019.

Noves aproximacions terapèutiques per a l'abordatge de l'obesitat

Una de les línies de recerca del Cognitive NeuroLab se centra en l'estudi de les bases neurals subjacents a les alteracions cognitives en l'obesitat i en el disseny de noves aproximacions terapèutiques eficaces en aquesta patologia.

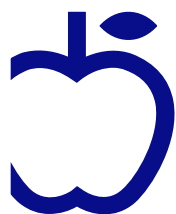
Mitjançant l'ús de tècniques d'estimulació cerebral no invasiva és possible estudiar el patró d'activació cerebral alterat en l'obesitat amb la finalitat d'aprofundir en el coneixement del funcionament cerebral en una patologia multifactorial, complexa i amb implicacions greus per a la salut i amb una incidència alta en l'actualitat.

Gràcies a la capacitat d'aquestes tècniques per a modular l'activitat cerebral a llarg termini és possible modificar l'activació tant de les àrees cerebrals relacionades amb les sensacions de fam i sacietat, com de les xarxes neurals subjacents a les conductes d'impulsivitat i manca d'autocontrol que estan alterades en l'obesitat. Aquesta modificació dels patrons alterats de l'activitat cerebral cap a un patró més adaptatiu pot constituir una aproximació terapèutica nova i eficaç per a l'abordatge d'una patologia tan complexa i amb tantes greus complicacions mèdiques com l'obesitat.

Estades de recerca al grup Cognitive NeuroLab

Estada de recerca a la UOC de l'investigador **Dr. Fernando Jáuregui-Huerta**, neurocientífic del Departament de Neurociències del Centre Universitari de Ciències de la Salut de la Universitat de Guadalajara (Mèxic). Fernando Jáuregui ha fet l'estada de recerca dins del grup de recerca Cognitive NeuroLab dels Estudis de Ciències de la Salut de la UOC, convidat pel Dr. Diego Redolar. Hem tingut l'oportunitat de fer-li una [entrevista per al blog dels ECS Salud con Ciencia](#).

Nutrició, Alimentació i Salut

2 Grups de
recerca

13 Tesis
en direcció

2 Projectes

1 Altres
ajuts

10 Articles

1 Coordinació de
dossiers en revistes
científiques

1 Llibre

7 Capítols
de llibre

17 Ponències
convidades

4 Organització
de tallers
workshops)

Grups de recerca

FoodLab

→ Més informació

El grup interdisciplinari de recerca en alimentació, nutrició, societat i salut (FoodLab) centra la recerca interdisciplinària en l'evolució dels patrons d'alimentació i la seva relació amb la societat i amb la salut, vinculada, així, tant a aspectes de nutrició i prevenció de malalties com a la cultura alimentària. Els aspectes en els quals fa un èmfasi especial són els següents:

- **Programes de promoció de l'alimentació saludable i de l'activitat física**, especialment l'ús de la salut digital i les TIC per a l'empoderament de les persones en el canvi d'hàbits per a prevenir i abordar malalties cròniques, sobretot l'excés de pes. Igualment, proporcionar eines als professionals de la salut per a incorporar aplicacions de nutrició i salut digital, i també l'estudi de la nutrició aplicada a l'esport tant per al rendiment com per a la salut.
- **Anàlisi de les transformacions alimentàries** des d'una perspectiva sociocultural i aplicació de metodologies qualitatives.
- **Comunicació científica en alimentació-nutrició, salut i societat.**
- A més, també es dedica una atenció especial a la **dieta mediterrània: biodiversitat, sostenibilitat, cultura alimentària i oferta alimentària saludable.**

Drug Addiction Research and Epidemiology (DARE group)

Una de les professores forma part del grup de recerca extern Drug Addiction Research and Epidemiology (DARE group), reconegut com a grup de recerca consolidat per la Generalitat de Catalunya (2017 SGR 1418). Aquest grup està format per professors i investigadors de diferents universitats i centres de recerca, i la seva activitat principal s'orienta a obtenir informació rellevant per a la planificació de polítiques de prevenció i tractament de l'ús d'alcohol i altres drogues i l'avaluació de les intervencions implantades per les administracions sanitàries.

Tesis doctorals

En direcció

Títol: *Avaluació d'un programa d'educació nutricional sobre components de la síndrome metabòlica en dones de comunitats sud-africanes sense recursos*

Autor: Georgina Pujol-Busquets Guillén

Direcció: James Smith / Anna Bach Faig

Universitat: Universitat de Ciutat del Cap (Sud-àfrica)

Títol: *Alimentació, nutrició i xarxes socials: noves visions en la comunicació alimentària*

Autor: Cristina Company

Direcció: F. Xavier Medina

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Comidas con nombres y apellidos: Estudios etnográficos sobre comidas típicas regionales y representaciones identitarias*

Autor: Manuela Ferreira

Direcció: Jesús Contreras / F. Xavier Medina

Universitat: Universitat de Barcelona

Títol: *Cultura e património alimentares do universo industrial conserveiro do pescado em Portugal (séculos XX e XXI): marcadores identitários como recurso turístico*

Autor: Elisabete Sampaio

Direcció: Teresa Vaquinhas / F. Xavier Medina

Universitat: Universitat de Coïmbra (Portugal)

Títol: *Design and validation of a test in order to assess emotional competencies in children aged 3 to 5 years*

Autor: Montse Bartroli Checa

Direcció: Albert Espelt / Marina Bosque / M. Teresa Brugal

Universitat: Universitat Pompeu Fabra

Títol: *Diseño de un instrumento virtual autoadministrado con soporte visual y asistente personal para la realización de encuestas alimentarias*

Autor: Elena Maestre

Direcció: F. Xavier Medina / Alicia Aguilar

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Diseño e implementación de una estrategia blended-learning como apoyo a la formación inicial de estudiantes de medicina: la resolución de problemas como estrategia para el aprendizaje efectivo de la bioquímica*

Autor: Sandra Isabel Enciso Galindo

Direcció: Atanasi Daradoumis / Alicia Aguilar

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *El papel de la evaluación en los proyectos de inclusión social a través del deporte*

Autor: Noé Bastida

Direcció: F. Xavier Medina

Universitat: Universitat Ramon Llull

Títol: *Estudo sobre os hábitos alimentares da comunidade cabo-verdiana em Lisboa: Estratégias de manutenção da memória e projecção da identidade*

Autor: Tiago S. Oliveira

Direcció: Margarida Rodrigues / F. Xavier Medina

Universitat: Universitat Nova de Lisboa (Portugal)

Títol: *Exploring social differences in Spanish youth and adults in substance use: a focus in alcohol consumption*

Autor: Ester Teixidó i Compañó

Direcció: Marina Bosque / Albert Espelt

Universitat: Universitat Pompeu Fabra

Títol: *La construcción de las masculinidades en torno a la carne asada en espacios públicos y privados de la ciudad de Saltillo (Coahuila, México)*

Autor: Jesús A. Salas Cortés

Direcció: Maximiliano Maza / F. Xavier Medina

Universitat: Institut Tecnològic de Monterrey (Mèxic)

Títol: *La gastronomía como agente de cambio en las políticas públicas alimentarias: el caso del Laboratorio Gastronómico de Junaeb*

Autor: Lorea Egaña

Direcció: Sebastián Ureta / F. Xavier Medina

Universitat: Universitat Alberto Hurtado (Xile)

Títol: *Turismo y gastronomía: un modelo metodológico para el análisis del turismo gastronómico en la comarca del Maresme (Barcelona)*

Autor: Emma Pla

Direcció: F. Xavier Medina

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Projectes

Títol del projecte: *FoodXLearn. Food, Nutrition and School project. Erasmus +*

Investigador: F. Xavier Medina

Període: Setembre de 2016 - setembre de 2019

Títol del projecte: *Dietary Patterns for Health and Sustainability (World Health Organization)*

Investigador: Anna Bach-Faig, Sergi Fàbregues

Període: Setembre 2019 - juny 2020

Altres ajuts

Títol del projecte: Ayudas para la movilidad de investigadores (proyecto 4614/2018CA) de la Universidad Autónoma del Estado de México (UAEM)

Investigador: F. Xavier Medina

Període: Novembre de 2019

Publicacions

Articles

- ABADIA, S.; CABEDO, J.; SÁNCHEZ, R.; MEDINA, F. X.; MORAGAS M.; MOREJÓN, S. (2019). «**Exploring Charity Sport Events in Barcelona Province: A Phenomenon on the Rise, albeit with Pending Issues**». *Retos. Nuevas Tendencias en Educación Física, Deportes y Recreación* (núm. 35, pàg. 229-235).
- DÍAZ-GEADA, A.; ESPELT, A.; BOSQUE-PROUS, M.; OBRADORS-RIAL, N.; TEIXIDÓ-COMPAÑÓ, E.; CAAMAÑO ISORNA, F. (2019). «**Association between negative mood states, psychoactive substances consumption and bullying in school-aged adolescents**». *Adicciones* (0(0):1265). DOI: 10.20882/adicciones.1265.
- ESPELT, A.; BOSQUE-PROUS, M.; MARÍ-DELL'OLMO, M. (2019). «**Considerations on the use of Odds Ratio versus Prevalence or Proportion Ratio**». *Adicciones* (vol. 31, núm. 4, pàg. 257-259). DOI: 10.20882/adicciones.1416.
- ESQUIUS, L.; GARCIA-RETORTILLO, S.; BALAGUÉ, N.; HRISTOVSKI, R.; JAVIERRE, C. (2019). «**Physiological and performance-related effects of acute olive oil supplementation at moderate exercise intensity**». *Journal of the International Society Sports Nutrition* (vol. 16, núm. 12). DOI: 10.1186/s12970-019-0279-6.
- FIGUEIREDO, H.; FIGUEROA, A. L. C.; GARCIA, A.; FERNANDEZ-RUIZ, R.; BROCA, C.; WOJTUSCISZYN, A.; MALPIQUE, R.; GASA, R.; GOMIS, R. (2019). «**Targeting pancreatic islet PTP1B improves islet graft revascularization and transplant outcomes**». *Science Translational Medicine* (vol. 19, núm. 11, pàg. 497). PII: eaar6294. DOI: 10.1126/scitranslmed.aa6294.
- FRANQUESA, M.; PUJOL-BUSQUETS, G.; GARCÍA-FERNÁNDEZ, E.; RICO, L.; SHAMIRIAN-PULIDA, L.; AGUILAR-MARTÍNEZ, A.; MEDINA, F. X.; SERRA-MAJEM, L.; BACH-FAIG, A. (2019). «**Mediterranean Diet and Cardiometabolic Health: A Systematic Review through Evidence-Based Answers to Key Clinical Questions**». *Nutrients* (vol. 11, núm. 3: pàg. 655). DOI: 10.3390/nu1103065.
- MEDINA, F. X. (2018). «**Ir a comer en el mercado: Aprovechamiento, consumo y restauración en la transformación de dos modelos de promoción de los mercados urbanos (Barcelona y Madrid)**». *Revista Española de Sociología (RES)*. (vol. 27, núm. 2, pàg. 267-280). DOI: 10.22325/fes/res.2018.42.
- MEDINA, F. X.; PINTO DE MOURA, A.; VÁZQUEZ-MEDINA, J. A.; FRIAS, J.; AGUILAR, A. (2019). «**Feeding the online: perspectives on food, nutrition and the online higher education**». *International Journal of Education Technology in Higher Education* (vol. 16, núm. 42). DOI: 10.1186/s41239-019-0173-y.

- PALOMERAS-VILCHES, A.; VIÑALS-MAYOLAS, E.; BOU-MIAS, C.; JORDÀ-CASTRO, M.; AGÜERO-MARTÍNEZ, M.; BUSQUETS-BARCELÓ, M.; PUJOL-BUSQUETS, G.; CARRION, C.; BOSQUE-PROUS, M.; SERRA-MAJEM, L.; BACH-FAIG, A. (2019, octubre). «**Adherence to the Mediterranean Diet and Bone Fracture Risk in Middle-Aged Women: A Case Control Study**». *Nutrients* (vol. 11, núm. 10). PII: E2508. DOI: 10.3390/nu11102508.
- VALDÉS, S.; DOULATRAM-GAMGARAM, V.; LAGO, A.; GARCÍA TORRES, F.; BADÍA-GUILLÉN, R.; OLVEIRA, G.; GODAY, A.; CALLE-PASCUAL, A.; CASTAÑO, L.; CASTELL, C.; DELGADO, E.; MENENDEZ, E.; FRANCH-NADAL, J.; GAZTAMBIDE, S.; GIRBÉS, J.; GOMIS, R.; ORTEGA, E.; GALÁN-GARCÍA, J. L.; AGUILERA-VENEGAS, G.; SORIGUER, F.; ROJO-MARTÍNEZ, G. (2019). **Ambient temperature and prevalence of diabetes and insulin resistance in the Spanish population: Di@bet.es study**. *European Journal of Endocrinology*. (vol. 180, núm. 5, pàg. 273-280). DOI: 10.1530/EJE-18-0818.

Coordinació de dossiers en revistes científiques

- MEDINA, F. X.; AGUILAR, A.; MOURA, A.; FRÍAS, J.; VAZQUEZ-MEDINA, J. A. (coordinadors) (2019, 27 de maig - 6 de novembre). «**Food, nutrition and the online: Opportunities and challenges for higher education and life long learning**». *International Journal of Educational Technology in Higher Education (ETHE)*. ISSN: 2365-9440.

Llibres

- ESQUIUS DE LA ZARZA, L.; BACH-FAIG, A. (editors). **Personalización y nuevas tendencias en alimentación deportiva**. Barcelona: Editorial UOC.

Capítols de llibre

- CÁCERES, J.; MEDINA, F. X.; MIRÓ, I. (2019). «**Actuaciones alimentarias sobre el terreno y análisis de impactos desde un programa especializado de educación UOC-FAO: Food Security and International Food Governance**». A: M. Llobet; P. Duran; C. R. Magaña; A. Muñoz (coordinadors). *(Re)pensando los retos alimentarios desde las Ciencias Sociales. Contextos de precarización, respuestas y actuaciones* (pàg. 183-236). Barcelona, Editorial UOC. ISBN: 978-84-9180-574-8.
- HERNÁNDEZ ENCUESTRA, E.; AGUILAR-MARTÍNEZ, A.; LÓPEZ GÓMEZ, D.; GÓMEZ ZÚÑIGA, B.; POU-SADA FERNÁNDEZ, M.; CONEJERO ARTO, I.; SAIGÍ RUBIÓ, F. (2019). «**Perceptions and Needs with Regard to Technologies for Professional Practice: A prospective qualitative study among caregivers in Spain**». A: J. García-Alonso; C. Fonseca. *1st International Workshop on Gerontechnology, IWog* (pàg. 48-61). Springer Nature.

- MEDINA, F. X. (2019). «**Sustainable Food Systems in Culturally Coherent Social Contexts: Discussions Around Culture, Sustainability, Climate Change and the Mediterranean Diet**». A: P. Castro; A. Azul; W. Leal-Filho; U. Azeteiro (editors). *Climate Change Resilient Agriculture and Agroforestry. Ecosystem Services and Sustainability* (pàg. 189-196). Basilea: Springer Nature Switzerland AG/Springer. ISBN: 978-3-319-75003-3.
- MEDINA, F. X.; CÁCERES, J.; MIRÓ, I. (2019). «**Actuaciones alimentarias sobre el terreno y análisis de impactos desde un programa especializado de educación UOC-FAO: Food Security and International Food Governance**». A: A. Gentile; A. Hernández-Cordero; B. Miranda (coordinadors). *Políticas sociales ante horizontes de incertidumbre y desigualdad. Actas del VII Congreso de la Red Española de Política Social (REPS)* (pàg. 1302-1316). Saragossa: Red Española de Política Social (REPS) i Universidad de Zaragoza. ISBN: 978-84-09-07522-5.
- MEDINA, F. X. (2019). «**Food Culture: Anthropology of Food and Nutrition**». A: P. Ferranti; E. Berry; J. R. Anderson (editors). *Encyclopedia of Food Security and Sustainability* (vol. 2, pàg. 307–310). Amsterdam: Elsevier. ISBN: 9780128126875.
- MEDINA, F. X. (2019). «**From Healthy to Sustainable: Transforming the Concept of the Mediterranean Diet from Health to Sustainability through Culture**». A: P. Collison; I. Young; L. Antal; H. Macbeth (editors). *Food and Sustainability in the Twenty-First Century. Cross-Disciplinary Perspectives* (pàg. 57-69). Oxford/Nova York: Bergahn. ISBN: 978-1-78920-237-3.

Pròlegs i presentacions de llibres

- MEDINA, F. X. (2019). «**Prefacio. Sociologías de la alimentación, quince años después**». A: J.-P. Poulain. *Sociologías de la alimentación. Los comensales y el espacio social alimentario* (pàg. 19-21). Barcelona, Editorial UOC. ISBN: 978-84-9180-377-5.
- MEDINA, F. X. (2019). «**Raul Lody: Olhares a partir da antropologia da alimentação**». A: R. Lody. Doce Pernambuco. *Uma viagem pela memoria histórica e cultural da doçaria pernambucana* (pàg. 7-9). Recife: Companhia Editora de Pernambuco (CEPE). ISBN: 978-85-7858-761-1.

Congressos i jornades científiques

Participacions rellevants

- Membre (F. Xavier Medina) del comitè científic internacional de la **2nd World Conference Revitalization of the Mediterranean Diet**. Organitzat per CIHEAM, *International Foundation of the Mediterranean Diet* (IFMeD), Regione Sicília, en col·laboració amb la FAO. Palerm (Sicília, Itàlia); del 15 al 17 de maig de 2019.
- Coordinador (F. Xavier Medina) de la trobada internacional «**The Diversity of the Mediterranean Food Cultures and Culinary Systems as a Driver for the Revitalization of the Mediterranean Diet in the Mediterranean Region**» (3rd. *International Meeting of the UNESCO-UOC Chair on Food, Culture and Development*), dins de la *2nd World Conference Revitalization of the Mediterranean Diet*. Organitzada per CIHEAM, *International Foundation of the Mediterranean Diet* (IFMeD), Regione Sicília, en col·laboració amb la FAO. Palerm (Sicília, Itàlia); del 15 al 17 de maig de 2019.
- Membre del comitè organitzador i membre del comitè científic del **V Congreso Internacional del Observatorio de la Alimentación i la Fundació Alicia**. Organitzat per el *Observatorio de la Alimentación* (ODE-LA-UB) i la *Fundació Alicia*. Barcelona (Espanya); del 18 al 21 de juny de 2019.
- Coordinador (F. Xavier Medina, Thomas Reuters i Frédéric Duhart) del taller (workshop) «**Food Solidarity: Moral economies of food production and consumption as a foundation for human and environmental security**». Organitzat per la Commission on Anthropology and Environment of IUAES, la International Commission on the Anthropology of Food and Nutrition (ICAF), la International Union of Anthropological and Ethnological Sciences (IUAES) i la Universitat Adam Mickiewicz, en el marc del IUAES 2019 *Intercongresses Meeting: «World Solidarities»*. Poznan (Polònia); del 27 al 31 d'agost de 2019.
- Moderador (F. Xavier Medina) del panel 2: «**Culture for socio-economic of urban and rural areas: new cultural policies**»; ponent convidat (invited speaker) en la sessió «**Restitution of Panels**», i elaborador i presentador de les conclusions del panel 2, dins del *World UNESCO Forum: Culture and Food: Innovative Strategies for Sustainable Development* (Category 6, expert comitee). Organitzat per la UNESCO, l'Ajuntament de Parma i la regió de l'Emília-Romanya. Parma (Emília-Romanya, Itàlia); 12 i 13 de setembre de 2019.

Ponències convidades

- AGUILAR MARTÍNEZ, A.; SAIGÍ, F. «**Posibilidades de las apps en el ámbito de la nutrición**». *Tecnología y Salud 2018: Políticas, Herramientas y Horizontes Contemporáneos*. Universitat d'Extremadura. Jarandilla de la Vera (Càceres, Espanya); del 12 al 14 de setembre de 2018.
- AGUILAR MARTÍNEZ, A. «**Alimentos e envelhecimento**». *Para um Envelhecimento com Bem-estar na Cidade*. Cascais (Portugal); 23 i 24 de novembre de 2019.
- BACH-FAIG, A. «**Els beneficis de la dieta mediterrània en l'ésser humà**». *La Ciència de la Dieta Mediterrània*. Cicle de Conferències del CosmoCaixa. Barcelona (Espanya); 23 de gener de 2019.
- BACH-FAIG, A. «**The Mediterranean diet: a sustainable food standard for the future. Sustainable food standards for the future**». *Congress of the Portuguese Council of Nutritionists*. Lisboa (Portugal); 22 de març de 2019.

- BACH-FAIG, A. «**Environmental sustainability, agriculture and healthy diets**». *Workshop on promoting nutrition through multisectoral approach, with a special focus on interventions related to agriculture; from national policies to local level implementation*. World Bank Group & World Health Organization. Lisboa (Portugal); 5 i 6 de setembre de 2019.
- BACH-FAIG, A. «**Experts Meeting on Dietary Patterns for Health and Sustainability in the WHO European Region**». *World Health Organization*. Copenhagen (Dinamarca); del 31 d'octubre a l'1 de novembre de 2019.
- ESQUIUS, L. «**Recuperación nutricional tras la práctica Deportiva**». *III Jornadas de Nutrición, Actividad Física y Deporte de la Sociedad Española de Estudio de la Obesidad*. Universitat Rovira i Virgili. Reus (Espanya); maig de 2019.
- MEDINA, F. X. «**The Diversity of the Mediterranean Food Cultures and Culinary Systems as a Driver for the Revitalization of the Mediterranean Diet in the Context of Sustainable Food Systems in the Mediterranean Region**». *2nd World Conference on the Revitalization of the Mediterranean Diet*. Organitzat per CIHEAM, International Foundation of the Mediterranean Diet (IFMeD), Regione Sicilia, en col·laboració amb la FAO. Palerm (Sicília, Itàlia); del 15 al 17 de maig de 2019.
- MEDINA, F. X. «**Alimentación, agricultura, gastronomía: sostenibilidad y retos en un campo emergente**». *Encuentro Internacional Gastronomía Sostenible y Diálogo Intercultural*. Mérida (Yucatán, Mèxic); 17 i 18 de maig de 2019.
- MEDINA, F. X. «**Alimentación y transformaciones de los hábitos alimentarios en ámbitos de migración. Sobre identidades, rupturas, permanencias y vivencias en contextos complejos**». *Conferència inaugural d'Alimentación y Migraciones. Programa de doctorado de Estudios Migratorios*. Organitzat per la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Granada i l'Institut de Migració de la Universitat de Granada. Granada (Espanya); 20 de maig de 2019.
- MEDINA, F. X. «**La transformación del concepto de Dieta Mediterránea: de la salud a la sostenibilidad, pasando por la cultura y el patrimonio**». Conferència plenària de la sessió de cloenda, dins del 6.º Col·loqui *Diaita Luso-Brasileiro de História e Cultura da Alimentação: Das culturas da alimentação ao culto aos alimentos*. Organitzat pel Projeto Diaita: Património Alimentar da Lusofonia i la Facultat de Lletres de la Universitat de Coïmbra. Coïmbra (Portugal); del 23 al 25 d'octubre de 2019.
- MEDINA, F. X. «**Alimentación y salud: Alcances y retos**». Conferència magistral convidada en el marc del programa formatiu internacional de la llicenciatura de Gastronomia. Plantel El Rosedal de la Facultat de Turisme i Gastronomia de la Universitat Autònoma de l'Estat de Mèxic. Tlachaloya (estat de Mèxic, Mèxic); 6 de novembre de 2019.
- MEDINA, F. X. «**La investigación en alimentación en el marco de la Cátedra UNESCO**». Museu Leopoldo Flores, Universitat Autònoma de l'Estat de Mèxic. Toluca (estat de Mèxic, Mèxic); 8 de novembre de 2019.
- MEDINA, F. X. «**Nutrición, gastronomía, ODS y desarrollo local**». Conferència convidada dins del projecte «*Georreferenciación etnográfica de la oferta y consumo alimentario en el estado de México*» (clau: 4614/2018CA). Facultat de Turisme i Gastronomia de la Universitat Autònoma de l'Estat de Mèxic. Toluca (estat de Mèxic, Mèxic); del 4 al 14 de novembre de 2019.
- MEDINA, F. X. «**Aspectos antropológicos: la alimentación y la cultura en el contexto de la nutrición y de la salud**». Conferència convidada en les *II Jornadas de Nutrición, Gastronomía y Sostenibilidad de la Comunidad Canaria. La necesaria convergencia entre el sistema alimentario y el sistema sanitario*. Organitzada per la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de la Universitat de Las Palmas de Gran Canaria. Las Palmas de Gran Canaria (Espanya); 12 i 13 de desembre de 2019.

- MEDINA, F. X. «**SDG in Responsible Tourism: Health, Gastronomy and Local Heritage for the Sustainability of Tourism**». Conferència convidada en el Congreso Salud y Turismo. *III International Congress on Health and Wellbeing in Sustainable Destinations*. Lanzarote (Espanya); 16 i 17 de desembre de 2019.

Comunicacions orals

- ANDREU-IRANZO, M.; BOSQUE-PROUS, M.; TEIXIDÓ-COMPAÑÓ, E.; OBRADORS-RIAL, N.; COLILLAS-MALET, E.; LAFONT-GUASCH, A.; RIERA, C.; ESPELT, A. «**La percepción de los jóvenes sobre el consumo responsable de alcohol**». XXXVII Reunión Científica de la SEE, XIV Congresso da Associação Portuguesa de Epidemiologia (APE) i XVIII Congreso SESPAS; 2019.
- DÍAZ-GEADA, A.; OBRADORS-RIAL, N.; BOSQUE-PROUS, M.; TEIXIDÓ-COMPAÑÓ, E.; COLILLAS-MALET, E.; MOURE RODRIGUEZ, L.; CAAMAÑO ISORNA, F.; ESPELT, A. «**Desigualdades en salud en la adolescencia: la importancia del contexto**». XXXVII Reunión Científica de la SEE, XIV Congresso da Associação Portuguesa de Epidemiologia (APE) i XVIII Congreso SESPAS; 2019.
- JEREZ-ROIG, J.; BOSQUE-PROUS, M.; GINÉ-GARRIGA, M.; BAGUR-CALAFAT, C.; SOUZA, D. L. B.; TEIXIDÓ-COMPAÑÓ, E.; OLIVERAS-FABREGAS, A.; ESPELT, A. «**Disability in European older adults**». XXXVII Reunión Científica de la SEE, XIV Congresso da Associação Portuguesa de Epidemiologia (APE) i XVIII Congreso SESPAS; 2019.
- OBRADORS-RIAL, N.; CODINACH-DANÉS, E.; VILLALBÍ, J. R.; COLILLAS-MALET, E.; TEIXIDÓ-COMPAÑÓ, E.; BOSQUE-PROUS, M.; ANDREU-IRANZO, M.; RIERA, C.; ESPELT, A. «**Relación entre el consumo de tabaco y el consumo de cánnabis en una cohorte de jóvenes de la Catalunya Central**». XXXVII Reunión Científica de la SEE, XIV Congresso da Associação Portuguesa de Epidemiologia (APE) i XVIII Congreso SESPAS; 2019.
- PUJOL-BUSQUETS, G.; SMITH, J.; LARMUTH, K.; BACH-FAIG, A. «**Exploring the perceptions of women from under-resourced South African communities about participating in a nutrition education program: a qualitative focus group study**». *Nutrients Conference*. Barcelona (Espanya); del 25 al 27 de setembre de 2019.
- SOUZA, D. L. B.; OLIVERAS-FABREGAS, A.; ESPELT, A.; BOSQUE-PROUS, M.; DE CAMARGO CANCELA, M.; TEIXIDÓ-COMPAÑÓ, E.; JEREZ-ROIG, J. «**Differences in prevalence of multimorbidity in Europe**». XXXVII Reunión Científica de la SEE, XIV Congresso da Associação Portuguesa de Epidemiologia (APE) i XVIII Congreso SESPAS; 2019.
- VILLALBÍ, J. R.; SERRAL, G.; ESPELT, A.; PUIGCORBÉ, S.; BARTROLI, M.; SUREDA, X.; TEIXIDÓ-COMPAÑÓ, E.; BOSQUE-PROUS, M. «**Prevalencia de binge drinking en estudiantes de secundaria: ¿influyen los factores contextuales?**». XXXVII Reunión Científica de la SEE, XIV Congresso da Associação Portuguesa de Epidemiologia (APE) i XVIII Congreso SESPAS; 2019.

Pòsters

- ESQUIUS, L.; NIÑO, O.; ALAMO, J.; JAVIERRE, C. «**Las almendras como fuente de energía en el ejercicio de resistencia**». *Congreso Iberoamericano de Nutrición*. Pamplona (Espanya); juliol de 2019.
- ESQUIUS, L.; NIÑO, O.; ALAMO, J.; JAVIERRE, C. «**Los ácidos grasos de las almendras como fuente de energía durante el ejercicio físico**». *XI Seminario sobre Alimentación y Estilos de Vida Saludables*. Barcelona (Espanya); juliol de 2019.
- ESQUIUS, L.; BONFANTI, N.; JAVIERRE, C. «**Changes of body composition and cardiovascular function after a Mountain Ultramarathon race**». *International Sport & Exercise Nutrition Conference*. Newcastle (Regne Unit); desembre de 2019.
- RODRÍGUEZ VALL-LLOVERA, G.; RAMÍREZ, A.; HORTAS, E.; BLANCO, M.; BACH-FAIG, A. «**Deficiencia de nutrientes a consecuencia de tratamientos crónicos indicados en patología cardiovascular**». *XXXI Encuentro Europeo de Farmacia, INFARMA*. Barcelona (Espanya); del 19 al 21 de març de 2019.

La dieta mediterrània en relació amb les patologies més prevalents en la salut pública, com la cardiodiabesitat i l'osteoporosi, ha estat objecte d'estudi del grup de recerca FoodLab

S'ha buscat respondre, a partir d'una revisió sistemàtica, diverses preguntes clíniques clau sobre el paper de la dieta mediterrània en la cardiodiabesitat, mitjançant els criteris de pacient, intervenció, comparació i resultat (PICO, en la sigla anglesa), útils per a l'elaboració d'una guia de pràctica clínica.

També es publiquen els resultats d'un estudi de cas i control d'adherència a la dieta mediterrània i al risc de fractura òssia en dones de mitjana edat, i alhora es revisen les estratègies preventives no farmacològiques per a reduir el risc de fractura òssia i explorar el paper de l'estil de vida i l'alimentació en el manteniment de la massa òssia i la prevenció de fractures òssies.

CÀTEDRA UNESCO

Alimentació, Cultura i Desenvolupament

La Càtedra UNESCO d'Alimentació, Cultura i Desenvolupament és una estructura conjunta entre la UNESCO i la Universitat Oberta de Catalunya, i és transversal a tota la UOC, adscrita als Estudis de Ciències de la Salut. La direcció recau en el Dr. F. Xavier Medina i hi participa el professorat dels Estudis de Ciències de la Salut i dels diferents estudis de la Universitat. La Càtedra té com a objectiu promoure la recerca, la docència i la difusió en tres àrees principals: l'alimentació (com a camp general que va des de la producció d'aliments fins al tractament dels residus), la cultura (incloent-hi el coneixement, la diversitat social i diferents adaptacions locals) i el desenvolupament (que cobreix àrees com la nutrició, el desenvolupament rural, l'economia local i global, els negocis, la comunicació, les regulacions, la promoció de les millors pràctiques, etc.).

Activitats de la Càtedra (2019)

La Càtedra UNESCO d'Alimentació, Cultura i Desenvolupament ha organitzat durant el 2019 el 3rd International Meeting of the UNESCO-UOC Chair on Food, Culture and Development, amb el títol «The Diversity of the Mediterranean Food Cultures and Culinary Systems in the Mediterranean Region». Aquesta trobada internacional es va dur a terme de manera coordinada amb la 2nd World Conference Revitalization of the Mediterranean Diet, sota els auspicis de la Fundació Internacional de la Dieta Mediterrània (IFMeD) i la Regione Sicília, i en col·laboració amb la FAO. Palerm (Sicília, Itàlia), del 15 al 17 de maig de 2019.

La Càtedra ha publicat enguany, a més a més, tres llibres dins la col·lecció «Ars Alimentària»:

- BAGES-QUEROL, J. (2019). *La alimentación en la edad moderna. La cocina en la Cataluña del siglo XVIII*. Barcelona, Editorial UOC.
- LLOBET, M.; DURAN, P.; MAGAÑA, C.; MUÑOZ, A. (editors) (2019). *(Re)Pensando los retos alimentarios desde las ciencias sociales*. Barcelona, Editorial UOC.
- POULAIN, J.-P. (2019). *Sociologías de la alimentación. Los comensales y el espacio social alimentario*. Barcelona, Editorial UOC.

Igualment, durant el 2019, cinc noves institucions internacionals s'han adherit a la Xarxa UNITWIN de la Càtedra: Universitat Federal de Rio Grande do Norte (Brasil), Universitat Federal de Goiás (Brasil), Fundació Cultural Rutes de l'Olivera (Grècia), Institut Tecnològic de Monterrey (Mèxic) i Facultat de Turisme i Gastronomia de la Universitat Autònoma de l'Estat de Mèxic.

Visita de la FAO

En el marc de la Càtedra UNESCO, es va convidar Cristina Petracchi, responsable del Centre d'Aprenentatge Electrònic en la Unitat de Desenvolupament de Capacitats de la FAO. Durant la visita, Cristina Petracchi va presentar una ponència amb el títol «Capacity Development and Gender Equity for Sustainability: The FAO e-learning Center», vinculada al programa Healthy Workshop dels Estudis de Ciències de la Salut i a la Setmana pel Dret de l'Alimentació, organitzada per la UOC amb el suport dels Estudis i de la Càtedra UNESCO. D'altra banda, també va fer reunions institucionals amb el Vicerectorat de Planificació Estratègica i Recerca, el Vicerectorat de Globalització i Cooperació, i la direcció dels Estudis de Ciències de la Salut.

Estades de recerca en el grup FoodLab

Estada de recerca a la UOC de la investigadora **Georgina Pujol-Busquets Guillén**, de la Universitat de la Ciutat del Cap, Sud-àfrica (de l'1 la 30 de setembre de 2019). En congrés Nutrients 2019, Georgina Pujol-Busquets va presentar una comunicació oral titulada «Exploring the perceptions of women from under-resourced South African communities about participating in a nutrition education program: a qualitative focus group study», atès que la seva comunicació científica es va seleccionar per a passar de comunicació escrita a comunicació oral. L'estada va concloure amb la participació de Georgina Pujol-Busquets i de la Dra. Kate Larmuth en el Healthy Workshop: A glimpse into low-carbohydrate high-fat diets in South Africa.

Estada de recerca a la UOC, també, de l'investigador **Jesús A. Salas Cortés**, de l'Institut Tecnològic de Monterrey (Mèxic). Durant l'estada va participar en un taller de la Setmana pel Dret de l'Alimentació, organitzada pels Estudis de Ciències de la Salut de la UOC, la Càtedra UNESCO d'Alimentació, Cultura i Desenvolupament, i l'Àrea de Globalització i Cooperació de la UOC. El taller de cuina, que va anar seguit d'un debat posterior, tenia com a títol *De Mèxic a Barcelona, cuina i dones. De l'espai privat a la transmissió del patrimoni cultural*, va tenir lloc al MACBA de Barcelona i s'hi van agermanar dos projectes de dones cuineres de Barcelona i Mèxic. Amb aquesta iniciativa, la UOC, per cinquè any, va contribuir a donar a conèixer els objectius de les Nacions Unides per a transformar el món, mitjançant la promoció del dret a l'alimentació, la igualtat de gènere i un consum i una producció sostenibles, entre altres reptes mundials.

Mitjançant un vídeo que es projecta en el taller, les cuineres mexicanes comparteixen i ens ensenyen receptes amb un producte que a Catalunya tenim ben a prop: les fulles de figuera de moro o *nopales*.

Salut Digital (E-health)

3 Grups de
recerca

11 Tesis
en direcció

5 Projectes

16 Articles

10 Ponències
convidades

Grups de recerca

eHealth Lab

→ Més informació

El grup eHealth Lab és un grup interdisciplinari que focalitza l'activitat entorn del disseny, la implantació i l'avaluació de diverses solucions digitals que volen millorar l'eficàcia, l'eficiència i la seguretat de diferents intervencions adreçades tant a professionals de la salut, com a pacients i ciutadans sans. La promoció de la salut i la prevenció de malalties per mitjà de solucions digitals també és un objectiu clar del grup.

i2TIC

→ Més informació

El grup d'investigació interdisciplinària sobre les TIC (i2TIC) està format per professors i investigadors de diferents àmbits de coneixement que en l'àmbit de la salut té com a principal objectiu de recerca l'anàlisi dels determinants i els resultats dels usos de les TIC i dels fluxos d'informació, comunicació i coneixement sobre els professionals de la salut, els pacients i les organitzacions assistencials.

SocialQuit

→ Més informació

Grup de recerca en l'àmbit de les intervencions de tractament del tabac i xarxes socials. Un dels professors forma part del grup extern de recerca Programa de Prevenció i Control del Càncer, de l'Institut Català d'Oncologia (ICO), reconegut com a grup de recerca consolidat per l'AGAUR de la Generalitat de Catalunya (2017SGR319). Aquest grup desenvolupa línies de recerca en col·laboració amb altres institucions, com les agències de salut pública de Barcelona i de Catalunya, l'Institut de Recerca Mario Negri (Milà), l'Imperial College of London, la Universitat de Creta, el Center for Tobacco Control Research and Education de la Universitat de Califòrnia a San Francisco, la European Network for Smoking Prevention (ENSP) i la International Agency for Research on Cancer. L'activitat s'ha incrementat els darrers anys amb projectes europeus que impliquen un increment dels investigadors i de la productivitat.

Tesis doctorals

En direcció

Títol: *Ex-ante and ex-post research evaluation: approaches to examine the validity of two research assessment methods. Programa de doctorat de Societat de la Informació i el Coneixement.*

Autor: Maite Solans Domènech

Direcció: Marta Aymerich

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *The effectiveness of the eLearning innovations on the competencies of the healthcare (eHealth) professional. Programa de doctorat d'Educació i TIC (E-learning).*

Autor: Israel Conejero Arto

Direcció: Carme Carrion

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *All Teens*

Autor: Imma Beneitez

Direcció: Rubén Nieto i Eulàlia Hernández

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Impacte de la implementació d'una eina de col·laboració clínica en xarxa (ECOPIH) entre professionals d'Atenció Primària i Especialitzada en la reducció del nombre de derivacions.*

Autor: David Lacasta Tintorer

Direcció: Francesc Saigí / Xavier Mundet

Universitat: Universitat Autònoma de Barcelona

Títol: *Uso de la simulación en ambientes virtuales 3D en línea para el aprendizaje de destrezas motoras básicas en cirugía de invasión mínima (Minimally Invasive Surgery -MIS-) en pediatría.*

Autor: Fernando Álvarez López

Direcció: Francesc Saigí Rubió / Marcelo Fabian Maina

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Formación continuada en línea de los profesionales del sector sanitario: generación de conocimiento en red y comunidades de práctica.*

Autor: Corpus Gómez Calderón

Direcció: Francesc Saigí / Sandra Sanz

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Desafíos en la formulación de estrategias para la adopción de un servicio de teleoftalmología en instituciones de salud.*

Autor: Silvia Haydée Herrera Hernández

Direcció: Francesc Saigí / Ana Jiménez Zarco

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Evaluating an unstructured supplementary service data (USSD) solution to improve adolescent access to sexual reproductive health information*

Autor: Paul de Macharia

Direcció: Carme Carrion / Toni Pérez

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Transcriptome profiling and longitudinal cohort studies of myositis subsets.*

Autor: Iago Pinal Fernández

Direcció: Carme Carrion

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *EVALAPPS: an assessment tool for overweight and obesity management health apps.*

Autor: Elisa Puigdomènech

Direcció: Carme Carrion

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Títol: *Beneficios de un Serious Game para la salud aplicado a pacientes con insuficiencia renal.*

Autor: Carles Bonet

Direcció: Daniel Aranda, Ester Bernadó i Antoni Baena

Universitat: Universitat Oberta de Catalunya

Projectes

Títol del projecte: *PositiveThinkingApp and DistractApp: Two apps for managing pain.*

Investigador: Beatriz Sora Miana

Període: Març 2019 - març 2020

Títol del projecte: *Training on the adaptability of the Assisted Living Technologies in home and community care (Projecte ERASMUS+ TECH CARE)*

Investigador: Eulàlia Hernández

Període: Setembre 2017 - agost 2020

Títol del projecte: *Efectividad de una intervención mediante el uso de redes sociales y mensajería instantánea para dejar de fumar en supervivientes de cáncer: ensayo clínico aleatorizado (SocialQuit) (Projecte FIS PI16/01766)*

Investigador: Antoni Baena

Període: Gener 2017 - juny 2021

Títol del projecte: *Diseño y validación de una herramienta para evaluar eficacia, seguridad y efectividad de las apps de salud destinadas al manejo y prevención del sobrepeso y la obesidad (EVALAPPS) (Projecte FIS ISCIII PI16/01764)*

Investigador: Carme Carrion

Període: Gener 2017 - desembre 2020

Títol del projecte: *Consumo de tabaco, formación, actitudes y conocimiento de los profesionales de la Psicología colegiados en España*

Investigador: Antoni Baena

Període: Gener 2018 - desembre 2020

Publicacions

Articles

- ALVAREZ-LOPEZ, F.; MAINA, M. F.; SAIGÍ-RUBIÓ, F. (2019, abril). **«Use of Commercial Off-The-Shelf Devices for the Detection of Manual Gestures in Surgery: Systematic Literature Review»**. *Journal of Medical Internet Research* (vol. 21, núm. 5, pàg. e11925). DOI: 10.2196/11925.
- ANDRÉS, A.; CASTELLANO, Y.; FU, M.; FELIU, A.; BALLBÈ, M.; ANTÓN, L.; MARTÍNEZ, C. i altres (2019, gener). **«Exploring individual and contextual factors contributing to tobacco cessation intervention implementation»**. *Addictive Behaviors* (vol. 88, pàg. 163-168).
- FELIU, A.; FILIPPIDIS, F. T.; JOOSSENS, L.; FONG, G. T.; VARDAVAS, C. I.; BAENA, A.; FERNÁNDEZ, E. i altres (2019, agost). **«Impact of tobacco control policies on smoking prevalence and quit ratios in 27 European Union countries from 2006 to 2014»**. *Tobacco Control* (vol. 28, núm. 1, pàg. 101-109).
- HERNÁNDEZ-ENCUENTRA E. et al. (2019) **Perceptions and Needs with Regard to Technologies for Professional Practice**. In: García-Alonso J., Fonseca C. (eds) *Gerontechnology. IWoG 2018. Communications in Computer and Information Science*, vol 1016. Springer, Cham
- LACASTA TINTORER, D., MANRESA DOMÍNGUEZ, J., JIMÉNEZ-ZARCO, A. et al. **Efficiency as a determinant of loyalty among users of a Community of Clinical Practice: a comparative study between the implementation and consolidation phases**. *BMC Fam Pract* 21, 15 (2020).
- MARTIN, A.; CAON, M.; ADORNI, F.; ANDREONI, G.; ASCOLESE, A.; ATKINSON, S.; BUL, K.; CARRION, C.; CASTELL, C.; CIOCIOLA, V.; CONDON, L.; ESPALLARGUES, M.; HANLEY, J.; JESUTHASAN, N.; LAFORTUNA, C.; LANG, A.; PRINELLI, F.; PUIGDOMENECH, E.; TABOZZI, S.; MCKINSTRY, B. (2019). **«A smartphone intervention to improve obesity-related health behaviors of adolescents across Europe: An iterative co-design and feasibility study»**. *JMIR mHealth and uHealth* (en premsa).
- MARTÍNEZ, C.; BAENA, A.; CASTELLANO, Y.; FU, M.; MARGALEF, M.; TIGOVA, O.; BUENO, A. i altres (2019). **«Prevalence and determinants of tobacco, e-cigarettes, and cannabis use among nursing students: A multicenter cross-sectional study»**. *Nurse Education Today* (núm. 74, pàg. 61-68).
- MARTÍNEZ, C.; CASTELLANO, Y.; ANDRÉS, A.; FU, M.; FELIU, A.; ANTÓN, L.; GAVILAN, E. i altres (2019). **«Impact of an Online Training Program in Smoking Cessation Interventions in Hospitals»**. *Journal of Nursing Scholarship*.
- NIETO, R.; BOIXADÓS, M.; HERNÁNDEZ, E.; BENEITEZ, I.; HUGUET, A.; MCGRATH, P. (2019). **«Quantitative and qualitative testing of DARWeb: An online self-guided intervention for children with functional abdominal pain and their parents»**. *Health Informatics Journal* (vol. 25, núm. 4, pàg. 1511-1527). DOI: 10.1177/1460458218779113.

- NIETO, R.; BOIXADÓS, M.; HERNÁNDEZ, E.; RUIZ, G.; HUGUET, A. (2019). «**Effects and experiences of families following a web-based psychosocial intervention for children with functional abdominal pain and their parents: A mixed-methods pilot randomized controlled trial**». *Journal of Pain Research* (en premsa).
- NIETO, R.; SORA, B.; BOIXADÓS, M.; RUIZ, G. (2019) «**Understanding the Experience of Functional Abdominal Pain Through Written Narratives by Families**». *Pain Medicine* (en premsa)
- NIETO, R.; SORA, B.; RUIZ, G. (2019). «**Giving less importance to pain and focusing on achieving objectives**». *Pain Management Nursing* (vol. 9, núm. 1, pàg. 45-52). DOI: 10.2217/pmt-2018-0044.
- PALOMERAS-VILCHES, A.; VIÑALS-MAYOLAS, E.; BOU-MIAS, C.; JORDÀ-CASTRO, M. A.; AGÜERO-MARTÍNEZ, M. A.; BUSQUETS-BARCELÓ, M.; PUJOL-BUSQUETS, G.; CARRION, C.; BOSQUE-PROUS, M.; SERRA-MAJEM, L.; BACH-FAIG, A. (2019). «**Adherence to the Mediterranean Diet and Bone Fracture Risk in Middle-Aged Women: A Case Control Study**». *Nutrients* (núm. 11, pàg. 2508). DOI: 10.3390/nu11102508.
- PALOMERAS-VILCHES, A.; VIÑALS-MAYOLAS, E.; BOU-MIAS, C.; JORDÀ-CASTRO, M. A.; AGÜERO-MARTÍNEZ, M. A.; BUSQUETS-BARCELÓ, M.; PUJOL-BUSQUETS, G.; CARRION, C.; BOSQUE-PROUS, M.; SERRA-MAJEM, L.; BACH-FAIG, A. (2019). «**Adherence to the Mediterranean Diet and Bone Fracture Risk in Middle-Aged Women: A Case Control Study**». *Nutrients* (núm. 11, pàg. 2508). DOI: 10.3390/nu11102508.
- PHAM, Q.; GRAHAM, G.; CARRION, C.; MORITA, P.; SETO, E.; STINSON, J. N.; CAFAZZO, J. A. (2019). «**A Library of Analytic Indicators to Evaluate Effective Engagement with Consumer mHealth Apps for Chronic Conditions**». *JMIR mHealth and uHealth* (vol. 7, núm. 1, e11941). DOI: 10.2196/11941.
- PUIGDOMÈNECH, E.; ROBLES, N.; SAIGÍ-RUBIÓ, F.; ZAMORA, A.; MOHARRA, M.; PALUZIÉ, G.; BALFEGÓ, M.; CUATRECASAS, G.; GARCIA-LORDA, P.; CARRION, C. (2019). «**How is the efficacy, safety and effectiveness of weight control and obesity management apps assessed? A systematic review**». *JMIR mHealth and uHealth* (vol. 7, núm. 10, e12612). DOI: 10.2196/12612print.
- SENDÍN-MARTÍN, M.; JIMÉNEZ-ZARCO, A.; SAIGÍ-RUBIÓ, F.; CONEJO-MIR, J.; PEREYRA-RODRIGUEZ, J. J. (2019). «**Determinants of the Intention to Use Tele dermatology: Evidence From Dermatologists and Primary Care Physicians**». *JMIR Dermatology* (vol. 2, núm. 1, e14459). DOI: 10.2196/14459.

Congressos i jornades científiques

Ponències convidades

- BAENA, A. «**Noves formes de consum de nicotina: un guany per la salut pública?**». *VI Jornada Xarxa Perifèrics: Cigarretes electròniques i vapeig, nous usos entre joves i adolescents*. Les Franqueses del Vallès (Barcelona, Espanya); 2019.
- BAENA, A. «**Programa contra el tabaquismo**». *8.º Congreso nacional de Psico-oncología y culturas sanitarias: de la comunidad a la clínica y a la episteme*. Madrid (Espanya); 2019.
- BAENA, A. «**Tecnologías aplicadas al control del tabaquismo**». *I Congreso Iberoamericano en Ciberpsicología*; 2019.
- CARRION, C. «**Contribution towards 2030 Agenda from Research in Health Sciences**». *IV Jornadas de Investigación Fundación San Juan de Dios*. Madrid (Espanya); 2019.
- CARRION, C. «**Digital Health: Is it a challenge? Is it an opportunity?**». *Workshop in Digital Health*. Barcelona (Espanya); 2019.
- NIETO R. «**Dolor abdominal recurrent: disposem de noves eines?**». *Curs de Formació Continuada 2019-2020 en Pediatria*. Barcelona (Espanya); 2019.
- SAIGÍ-RUBIÓ, F. «**Telemedicina. Experiencia del Centro Colaborador de la UOC**». *IX Reunión Regional. Red Latinoamericana y del Caribe para el Fortalecimiento de los Sistemas de Información de Salud (RELAC SIS)*. Buenos Aires (Argentina); 2019.
- SAIGÍ-RUBIÓ, F. «**Salud Digital. Panorama Internacional**». *Workshop RITMOS: El ABC de la Salud Digital*. Quito (Equador); 2019.
- SAIGÍ-RUBIÓ, F. «**Dificultades, retos, fracasos/éxitos, resultados, conclusiones del Máster en Telemedicina**». *Congreso Internacional de Ciencia, Tecnología e Innovación al Servicio del Desarrollo Territorial*. Medellín (Colòmbia); 2019.
- Saigí-Rubió, F. «**As novas tecnologias**». *Para um Envelhecimento com Bem-estar na Cidade*. Cascais (Portugal); 2019.

Presentacions orals

- CARRION, C. «**WHO-UOC Skin NTDs on-line training program: Lessons learnt from former editions**». *WHO Meeting on Buruli ulcer Control and Research*. Ginebra (Suïssa); 2019.
- CARRION, C.; ROBLES, N.; AYMERICH, M. «**PSICODEM: From a Web-Clinical Decision Support System For Dementia to an App**». *Health Technology Assessment Annual Meeting*. Colònia (Alemanya); 2019.
- LAROUSSY, K.; BAENA, A.; CASTELLANO, Y.; GALIMANY, J.; MARGALEF, M.; PUIG, M.; FERNANDEZ, E; MARTÍNEZ, C. «**Conocimientos, actitudes y formación en tabaquismo en estudiantes del grado de enfermería de Cataluña (Estudio ECTEC)**». *XXIII Encuentro Internacional de Investigación en Cuidados. 23rd International Nursing Research Conference*. Barcelona (Espanya); 2019.

- PUIGDOMÈNECH, E.; ROBLES, N.; GÓMEZ, C.; SAIGÍ-RUBIÓ, F.; ZAMORA, A.; MOHARRA, M.; PALUZIÉ, G.; BALFEGÓ, M.; CUATRECASAS, G.; CARRION, C. «**Definition and content of a tool to evaluate apps for overweight and obesity management**». *Health Technology Assessment Annual Meeting*. Colònia (Alemanya); 2019.
- ROBLES, N.; CARRION, C.; PÀMIAS, M.; PARRA, I.; CONESA, J.; PÉREZ-NAVARRO, A.; ALABERT, M.; AYMERICH, M. «**AUTAPP project: developing a Clinical Decision Support System for personalizing psychosocial interventions in ASD patients through scientific evidence and mobile technologies**». *International Conference on Integrated Care*. Sant Sebastià / Donostia (Espanya); 2019.

Pòsters

- CARRION, C.; CONEJERO-ARTO, I.; AYMERICH, M. «**Which competencies need to acquire a health professional in eHealth? A qualitative study**». *The Network TUFH*. Darwin (Austràlia); 2019.
- CARRION, C.; ROBLES, N.; GMELCH, N.; MARTÍNEZ, P.; AYMERICH, M. «**How can we work to achieve SDG3 from our organizations?**». *The Network TUFH*. Darwin (Austràlia); 2019.
- PUIGDOMÈNECH, E.; CARRION, C.; POSES, E.; ESPALLARGUES, M. «**Development of an mhealth interventions evaluation tool. What has been done and next steps**». *International Conference on Integrated Care*. Sant Sebastià / Donostia (Espanya); 2019.
- PUIGDOMÈNECH, E.; ROBLES, N.; SAIGÍ, F.; ZAMORA, A.; MOHARRA, M.; PALUZIÉ, G.; BALFEGÓ, M.; CUATRECASAS, G.; CARRION, C. «**Let's Co-design A Tool To Assess Overweight And Obesity Health Apps**». *Evalapps Project. eHiN (eHealth in Norway)*. Oslo (Noruega); 2019.
- ROBLES, N.; CARRION, C.; AYMERICH, M. «**Digital tools for supporting clinical decisions in psychosocial interventions for dementia and autism**». *The Network TUFH*. Darwin (Austràlia); 2019.
- ROBLES, N.; CARRION, C.; PÀMIAS, M.; PARRA, I.; CONESA, J.; PÉREZ-NAVARRO, A.; ALABERT, M.; AYMERICH, M. «**Best Psychosocial Interventions for a Mobile Clinical Decision Support System for Autism**». *Health Technology Assessment Annual Meeting*. Colònia (Alemanya); 2019.
- ROBLES, N.; PUIGDOMÈNECH, E.; SAIGÍ, F.; PALUZIÉ, G.; ZAMORA, A.; MOHARRA, M.; BALFEGÓ, M.; CUATRECASAS, G.; CARRION, C. «**Let's separate the grain from the chaff: Which are the best apps to manage overweight and obesity? A new tool to assess apps**». *The Network TUFH*. Darwin (Austràlia); 2019.

Centre col·laborador de l'OMS

Les poblacions que estan en situació de vulnerabilitat representen un repte per a assolir les metes dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) relacionats amb la salut i el benestar, amb la reducció de les desigualtats i amb les aliances necessàries per a aconseguir els objectius, com les que poden facilitar l'accés universal a la salut i la cobertura universal de salut. L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, juntament amb la Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT), apunta que les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) poden ajudar a assolir els ODS.

L'adopció de les TIC en l'àmbit de la salut pot ser una eina de suport per a la salut i els àmbits relacionats amb la salut en àrees extremament remotes del món, on serien difícils d'obtenir d'una altra manera, i per a una atenció mèdica segura, efectiva, oportuna i equitativa. L'OPS/OMS va convocar el **centre col·laborador en salut electrònica** per a l'OMS a produir i anunciar, de manera conjunta amb altres experts, una nota tècnica de l'OPS sobre el potencial de les tecnologies i els sistemes d'informació per a arribar als pobles indígenes en el marc d'un *writeshop* de dos dies de durada (18 i 19 juny de 2019) a Washington (EUA).

En aquesta nota tècnica que porta per títol *El potencial de las Tecnologías y los Sistemas de Información para llegar a los pueblos indígenas*, es proposa una estratègia basada en indicadors i d'acord amb les necessitats centrades en l'entorn i el context social dels pobles indígenes. Així mateix, proposa un seguit de recomanacions relacionades amb polítiques, finançament, recerca i educació, juntament amb la implantació d'un monitoratge i una avaluació contínua del procés per a valorar i ajustar el funcionament del nou servei. Aquesta nota tècnica serà publicada per l'OPS/OMS al llarg del 2020.

D'altra banda, la Red Latinoamericana y del Caribe para el Fortalecimiento de los Sistemas de Información de Salud (RELAC SIS) va convidar el **centre col·laborador en salut electrònica** per a l'OMS a presentar la seva experiència a la IX Reunión Regional que es va portar a terme a Buenos Aires (Argentina) els dies 5 al 7 d'agost de 2019.

Millors treballs de màster universitari dels Estudis de Ciències de la Salut

Els Estudis de Ciències de la Salut atorguen els premis dels millors treballs finals de màster universitari, corresponents a les quatre titulacions oficials amb graduats. Als premiats se'ls dona l'oportunitat de col·laborar en el **blog dels Estudis, *Salud con Ciencia***, o bé en la revista **Agathos** en l'àmbit del treball social sanitari. Tot seguit es detallen els quatre millors treballs finals de màster universitari dels ECS corresponents al curs acadèmic 2018-2019:

Graduada	Títol del TFM	Programa	Director TFM
Ana Cantero Izquierdo	Valoración del grado de adhesión a la dieta mediterránea y de los consejos nutricionales recibidos durante el embarazo en el Hospital Alto Guadalquivir	Màster universitari de Nutrició i Salut	Paula Sol Ventura
Anaïs de María Ibarbia	<u>Evaluación e intervención neuropsicológica en un caso de encefalitis autoinmune por anticuerpos contra los receptores N-metil-D-aspartato (NMDA)</u>	Màster universitari de Neuropsicologia	Marc Turón Viñas
Ana María Uriarte Arteche	Narrativas de enfermedad del paciente crónico y tarea del cuidado. Propuesta de intervención desde el trabajo social sanitario	Màster universitari de Treball Social Sanitari	David Fornons Fontdevila
Juan David Atehortúa Mejía	Formulación de un modelo de seguimiento ambulatorio bajo la modalidad de Telemedicina para adultos con enfermedad pulmonar obstructiva crónica en Colombia	Màster universitari de Telemedicina	Gonzalo Aranda Pérez, Carlos Luis Sánchez Bocanegra

6. Aliances i col·laboracions

Els Estudis de Ciències de la Salut tenen una llarga tradició d'establir col·laboracions i aliances amb el teixit professional, social i empresarial vinculat a la salut amb l'objectiu d'enriquir els programes formatius i engegar iniciatives i projectes conjunts. En aquesta secció es fa una llista dels centres, els organismes oficials i les institucions i empreses amb els quals els ECS tenen acords de col·laboració, tot posant l'accent en les aliances que es van aconseguir el 2019.

Centres sanitaris

- Gran Hospital Can Misses
- Fundació Salut Empordà
- Hospital General de Granollers
- Consorci Sanitari de Terrassa
- Instituto de Biomedicina de Sevilla
- Hospital de Sant Celoni
- Consorci Sociosanitari d'Igualada
- Fundació Hospital de Palamós
- Unidad de Daño Cerebral Hermanas Hospitalarias Valencia
- Fundació Salut Empordà
- Quirón Salud
- Casaverde Madrid (Hospitales y Centros Casaverde Madrid)
- Cognitiva Unidad de Memoria
- Consorci Sanitari Integral
- Emocionalmente Psicología
- IVANN

Organismes oficials

- Organització Mundial de la Salut (OMS)
- Col·legi oficial de Treball Social de València
- Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)
- Fundació Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears - Societat Catalana de Digestologia
- Societat Científica de Treball Social Sanitari (SCETSS)
- Col·legi Oficial de Treball Social de València (COTSV)
- Col·legi Oficial de Treball Social d'Astúries
- Col·legi Oficial de Treball Social d'Alacant
- Col·legi Oficial de Treball Social de Navarra
- Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears
- Asociación de Daño Cerebral Adquirido de Cádiz
- Asociación de Daño Cerebral de Castilla la Mancha
- Asociación de Familiares de Alzheimer de León
- Asociación de Daño Cerebral Adquirido de Sevilla
- Associació Alzheimer de Reus i el Baix Camp
- Associació de Familiars de Persones amb Alzheimer i Altres Demències de Benifaió, Almussafes i Sollana
- Asociación Alzheimer Cartagena y Comarca
- Associació Catalana per al Parkinson
- AFAD Recuerda Extremadura
- Asociación de Daño Cerebral Adquirido de Álava
- Clúster de Salut Mental de Catalunya
- Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació
- Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut (Generalitat de Catalunya)
- Servicio Vasco de Salud (Osakidetza)
- Institut Català de la Salut - Gerència Territorial Camp de Tarragona

Institucions i empreses

- Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC), per a impartir conjuntament el grau interuniversitari de Logopèdia, que es va oferir per primera vegada el setembre del 2017.
- Fundació Alicia
- Fundació Institut Català de la Cuina i de la Gastronomia (FICCG, Barcelona) (Adhesió a la Xarxa UNITWIN-UNESCO i projecte III Congrés Català de la Cuina)
- Laboratori de Patrimoni, Cultura i Turisme (LABPACT) de la Universitat de Barcelona (Adhesió a la Xarxa UNITWIN-UNESCO i II Congrés Internacional de la Càtedra UNESCO Food)
- International Commission on the Anthropology of Food and Nutrition (ICAF). Oxford (Adhesió a la Xarxa UNITWIN-UNESCO i II Congrés Internacional de la Càtedra UNESCO Food)
- Observatorio de la Alimentación, Facultad de Nutrición, Universidad Autónoma Metropolitana (UAM-Xochimilco), Mèxic. (Adhesió a la Xarxa UNITWIN-UNESCO i projecte *Comer en la calle*)
- Basque Culinary Center (Universidad de Mondragón). San Sebastián / Donostia (Adhesió a la Xarxa UNITWIN-UNESCO i projecte europeu *How might we cooperate to generate positive impact worldwide, using food as a vehicle?*)
- Centro de Estudios Agroalimentarios y Rurales (CAR), Universidad Autónoma del Estado de México. Toluca (Mèxic) (Adhesió a la Xarxa UNITWIN-UNESCO i beca doctoral CONYCEC del Govern mexicà: Daniel de Jesús)
- Fundació Privada AVAN
- Fundación DACER

Assessorament i gestió de recursos assistencials

- Vitaliza, SL
- S I R N 2001, SL
- Grupo de Estudios Neuropsicológicos de Canarias
- Biwel Salud Empresarial, SL
- Fundación Aragonesa de Esclerosis Múltiple
- Center for Global eHealth Innovation - Toronto
- Universidad de Antioquia (mobilitat acadèmica)
- Instituto de investigación sanitaria La Fe
- SENUDE
- INEFC

7. Difusió social del coneixement:

jornades, congressos i cicles

Esdeveniments organitzats des de les diferents àrees de coneixement dels ECS:

Àrea de coneixement	Títol de l'esdeveniment	Data	Lloc
Estudis de Ciències de la Salut Càtedra UNESCO d'Alimentació, Cultura i Desenvolupament	<u>Healthy Workshop: Introducció a la diversitat cultural i l'alimentació. Entre l'arbitrari, la construcció sociocultural i la salut</u>	13/06/2019	Seu de la UOC (Barcelona)
	<u>Jornada: eWellbeing UOC Talks: Alimentación, actividad física e eHealth</u>	26/06/2019	Punt UOC (Vigo)
	Setmana pel Dret a l'Alimentació: <u>Healthy Workshop: Capacity Development and Gender Equity for Sustainability: The FAO elearning Center</u>	25/11/2019-1/12/2019	Seu UOC i MACBA
	Setmana pel Dret a l'Alimentació: <u>De Mèxic a Barcelona, cuina i dones. De l'espai privat a la transmissió del patrimoni cultural</u>	27/11/2019	MACBA (Barcelona)

Àrea de coneixement	Títol de l'esdeveniment	Data	Lloc
Estudis de Ciències de la Salut	<u>Healthy Workshop: Com explicar i forçar transicions entre diferents estats cerebrals</u>	30/01/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>Healthy Workshop: Connectivitat funcional en trastorns mentals</u>	14/02/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>Healthy Workshop: Com afecta al cervell la sida? El VIH com a model de prevenció per al deteriorament cognitiu en altres malalties</u>	20/03/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>Healthy Workshop: Com hem de gestionar l'activitat física i l'exercici físic per mitjà de la salut digital?</u>	23/05/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>Healthy Workshop: Com mesurar la plasticitat cerebral amb estimulació magnètica transcranial</u>	19/09/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>Healthy Workshop: A glimpse into low-carbohydrate high-fat diets in South Africa</u>	30/09/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>Healthy Workshop: Modificació de patrons dietètics per a la prevenció de l'obesitat i la diabetis tipus 2</u>	17/10/2019	Seu UOC (Barcelona)
Logopèdia	<u>II Jornada Trastorns de la Comunicació i de la Deglució</u>	30/03/2019	Palau Macaya (Barcelona)
	<u>II Jornada de formació sobre Dificultats del Llenguatge a Palma</u>	23/11/2019	Universitat de les Illes Balears (Palma)

Àrea de coneixement	Títol de l'esdeveniment	Data	Lloc
Nutrició, Alimentació i Activitat Física Càtedra UNESCO d'Alimentació, Cultura i Desenvolupament	<u>Presentació del llibre <i>La alimentación en la actividad física y el deporte</i></u>	13/03/2019	Institut d'Estudis Catalans (Barcelona)
Nutrició, Alimentació i Activitat Física	<u>Nutrició sense Fronteres (NSF): Estades Solidàries al Centre de Recuperació i Educació Nutricional de Gàmbia</u>	16/05/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>Workshop on Analytics@Sport&Health</u>	11/11/2019-12/11/2019	Movistar Centre
Treball Social Sanitari i i Gestió i Direcció Sanitària	<u>Pèrdua i dol. Què m'implica com a professional?</u>	11/03/2019	Seu UOC (Barcelona)
	<u>VII Trobada UOC de Treball Social Sanitari i III Jornada de la Sociedad Científica Española de Trabajo Social Sanitario</u>	03/10/2019	Hospital Dos de Maig (Barcelona)
Salut Digital (eHealth)	Workshop RITMOS: El ABC de la Salud Digital	6/12/2019	Quito (Equador)

8. Destacats de l'any

Els ECS han aconseguit nombroses fites al llarg del 2019. Aquí, però, se'n destaquen algunes que, per entitat i posicionament estratègic, han representat un pas endavant important per al futur estratègic dels Estudis, tant des del punt de vista de la formació com de la recerca.

Programes acadèmics que donen resposta a les necessitats dels professionals de l'àmbit de la salut

Durant l'any 2019, es va consolidar el portafolis dels Estudis de Ciències de la Salut, amb la voluntat d'oferir, d'una banda, més formació dins de l'àmbit de les ciències de la salut, i de l'altra, programes orientats a la promoció i la millora de la salut de les persones, i contribuir així a la missió de la UOC, mitjançant la formació de les persones al llarg de la vida, la qual els ajuda en el seu progrés formatiu, professional i personal en l'àmbit de la salut. D'una banda, es continua el desplegament del grau interuniversitari de Logopèdia a partir de la col·laboració entre la UVic-UCC i la UOC; i de l'altra, es continua el desplegament dels dos màsters universitaris: el MU d'Alimentació en l'Activitat Física i l'Esport i el MU de Salut Digital (E-health). Aquests programes s'afegeixen al portafolis inicial de tres programes oficials: el MU de Nutrició i Salut, el MU de Neuropsicologia i el MU de Treball Social i Sanitari. Per tant, actualment, els ECS ofereixen 1 grau, 5 màsters universitaris, 5 diplomes de postgrau, 14 especialitzacions, 5 cursos i 15 seminaris de curta durada, amb un total de 4.352 estudiants.

Cal destacar que el perfil de l'estudiant dels ECS és majoritàriament femení (75%), i tot i que el 50% dels estudiants es concentra en la franja de 25-39 anys, s'observa una tendència a l'increment del nombre d'estudiants de menys de 25 anys. Les titulacions d'accés es corresponen amb les que s'han establert en cada programa, però, de manera general, les més nombroses són infermeria, medicina i psicologia.

Cap a les defenses síncrones i públiques

Quant al treball final de màster, el treball transversal entre els diferents programes —amb la creació de noves guies i la revisió i la unificació dels criteris metodològics i d'avaluació mitjançant l'establiment de rúbriques per a la valoració no solament de l'avaluació del treball dels estudiants, sinó del seguiment que en fan els directors— ha redundat en una millora de la satisfacció dels estudiants envers l'assignatura en tots els programes. Durant el 2019, es va treballar el protocol per a la realització de defenses públiques i síncrones per part dels estudiants.

Els ECS elaboren el primer Atlas de Treball Social Sanitari a Espanya, projecte liderat per la professora Dolors Colom i Masfret

L'Atlas de Treball Social Sanitari a Espanya es va presentar en la VII Trobada UOC de Treball Social Sanitari i III Jornada de la Sociedad Científica Española de Trabajo Social Sanitario. L'Atlas és un projecte que s'elabora des de fa molt temps i que la professora Dolors Colom vol treure a la llum, però la complexitat de l'elaboració d'aquesta obra ha fet que aquest objectiu es vagi endarrerint. El recurs de l'Atlas del Treball Social Sanitari a Espanya, un cop enllestit, permetrà conèixer els diferents plànols del treball social sanitari a l'Estat espanyol: els professionals, la demografia, els procediments i els protocols que es porten a terme en cada organització.

Una plaça nova de catedràtic per als Estudis de Ciències de la Salut

El Dr. Xavier Medina va defensar el projecte *L'alimentació i el seu desenvolupament als Estudis de Ciències de la Salut i a la UOC* públicament per optar a la plaça de catedràtic. La Comissió de Desenvolupament Professional del Professorat va resoldre la valoració de la seva candidatura de manera positiva i el Dr. Xavier Medina va aconseguir la plaça, amb la qual cosa es va convertir en el primer catedràtic dels Estudis.

Accreditacions d'agències de qualitat del sistema universitari

Durant l'any 2019, la professora **Marina Bosque Prous** va aconseguir un **sexenni de recerca** i el professor **Francesc Saigí Rubió** va aconseguir l'**acreditació de recerca** de l'àmbit de Ciències Mèdiques i de la Salut de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU). Van aconseguir, també, nous **trams docents** els professors i professores següents: **Alicia Aguilar, Anna Bach, F. Xavier Medina i Diego Redolar**.

Premis i distincions

Dolors Colom, guardonada amb la Medalla d'Or del Treball Social 2019

Dolors Colom i Masfret, directora científica del màster universitari de Treball Social Sanitari, va ser la persona escollida en una votació oberta que es va fer a les més de 5.200 persones col·legiades del Col·legi Oficial del Treball Social de Catalunya. La professora Dolors Colom va ser guardonada amb la Medalla d'Or en la categoria Significació del treball social en el moment actual. Es tracta de la desena edició dels guardons, que des de l'any passat també reconeixen la tasca d'organitzacions d'acció social. El Col·legi Oficial del Treball Social de Catalunya també va premiar Rosa Romeu, membre de la Junta Directiva de la Federació Catalana de Voluntariat Social, en la categoria Trajectòria professional, i la Fundació Surt en Defensa dels drets socials.

Dolors Colom té una llarga trajectòria en el treball social, havent estat pionera del treball social sanitari al nostre país. Formada a Barcelona i Nova York, ha exercit de treballadora social en hospitals catalans i de docent a l'Escola Universitària del Treball Social. Ha fundat la revista especialitzada *Agathos, Atención Socio-sanitaria y Bienestar* i ha publicat vuit assajos i dues novel·les. És membre del Consell Social i de Participació de l'Institut Guttmann i és fundadora i gerent de l'Institut Serveis Sanitaris i Socials, SL.

Dr. Xavier Medina, guardonat amb la Medalla al Mèrit del World Gastronomy Institute

Medalla al Mèrit del World Gastronomy Institute al Dr. F. Xavier Medina. Madrid, World Gastronomy Institute. Atorgada el dia 8 de maig de 2019.

Dra. Carme Carrion, guardonada en el marc del UOC Research Showcase

La professora Carme Carrion és una de les guardonades amb el premi a la millor presentació per «Design and Validation of a Tool to Assess Efficacy, Security and Effectiveness of mHealth Apps whose main Goal is to Manage and Prevent Overweight and Obesity», en l'edició 2019 del **UOC Research Showcase**, una trobada que facilita l'impuls a la col·laboració i la sinergia entre els investigadors de la Universitat i la relació dels seus projectes amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de l'ONU.

Jornades acadèmiques destacades del 2019

II Jornada Trastorns de la Comunicació i de la Deglució

La Jornada, organitzada pel Dr. Alfonso Igualada, aborda l'àrea de coneixement científic de les patologies del llenguatge, la comunicació, la parla, la veu, l'audició i la deglució. La **II Jornada Trastorns de la Comunicació i de la Deglució** és especialment interessant per als logopedes, com a professionals responsables de la prevenció, l'avaluació, el tractament, l'educació i la recerca de les patologies del llenguatge, la comunicació, la parla, la veu, l'audició i la deglució en edat adulta i infantil. La Jornada se celebra en el context del grau de Logopèdia de la UVic-Ucc i UOC.

En el marc de l'àrea temàtica de la Jornada, els objectius són: 1) difondre el coneixement científic i promoure la pràctica basada en indicadors a càrrec de la **Dra. Marion Dohen**: «The importance of multimodality for the communication of people with speech impairments: results from children with Specific Language Impairments and children and adults with trisomy 21»; 2) generar un espai de comunicació entre els professionals, els estudiants i els familiars, i 3) fomentar les pràctiques de recerca en la comunitat d'estudiants.

eWellbeing UOC Talks: Alimentació, activitat física i eHealth

Aquesta jornada, organitzada de manera transversal per la Dra. Aguilar, la Dra. Bach i la Dra. Carrion, té com a objectiu plantejar als ponents i a l'audiència un seguit de qüestions sobre el futur de la salut i el benestar. Es valoren els diversos factors que envolten la salut i el benestar. Alguns no són gens fàcils de modificar i d'altres depenen molt de com vivim el nostre dia a dia. Una bona alimentació i una vida activa són els dos elements clau per a reduir el risc de patir determinades patologies o bé, en cas de patir-ne, poder gaudir de més benestar físic, mental i social. La tecnologia pot ser una bona alidada per a ajudar-nos a assolir uns hàbits de vida més saludables en termes d'alimentació i d'activitat física.

Les aplicacions mòbils ofereixen una altra manera d'intervenir en la modificació dels hàbits i poden permetre un tractament més individualitzat, més accessibilitat a les recomanacions personalitzades i més interacció. Així i tot, encara resten molts interrogants per aclarir. La jornada eWellbeing és organitzada pels programes de màster universitari d'Alimentació en l'Activitat Física i l'Esport, màster universitari de Nutrició i Salut i màster universitari de Salut Digital (E-health), amb la col·laboració de la Càtedra UNESCO d'Alimentació, Cultura i Desenvolupament. Els ponents convidats són el **Dr. Federico Mallo**, **Catalina Prieto** i **José Manuel Chao Ardo**, i el moderador és **Rodrigo Gómez Ruiz**. Es realitza una crònica de la jornada que pot ser consultada en aquest [vídeo](#)

VII Trobada UOC de Treball Social Sanitari i III Jornada de la Sociedad Científica Española de Trabajo Social Sanitario

El programa de la Trobada inclou la presentació de l'Atles de Treball Social Sanitari a càrrec de la directora científica del màster universitari de Treball Social Sanitari (MUTSS) de la UOC, **Dolors Colom i Masfret**; una conferència amb el títol «El maltrato institucional a las personas mayores y tipos. El papel de los profesionales del Trabajo Social Sanitario», a càrrec del **Dr. José Daniel Rueda Estrada**, professor docent col·laborador del MUTSS; i la presentació de l'estudi de la situació de les unitats de treball social sanitari en l'atenció primària d'Astúries per a l'assignació de recursos humans, a càrrec de **Neri Iglesias Fernández**, de la Conselleria de Sanitat del Principat d'Astúries, professora col·laboradora del MUTSS i presidenta de la Societat Científica Espanyola de Treball Social Sanitari (SCETSS). Finalment, també s'analitza el moment en què es troba el reconeixement del treball social sanitari com a professió sanitària, una reivindicació de fa molt de temps dels professionals del sector, que ha pogut avançar gràcies a l'existència del MUTSS de la UOC. Actualment, s'està en espera que es formi nou govern a Espanya per a veure com es materialitza aquesta proposta. Durant la Jornada els tres ponents fan unes declaracions que es poden veure en el següent [vídeo](#):

Butlletí intern dels Estudis de Ciències de la Salut

Per tal de tenir l'equip dels Estudis de Ciències de la Salut ben informat respecte a les notícies institucionals de la UOC, les pròpies dels Estudis i altres d'externes relacionades amb institucions vinculades al món de la salut, durant el 2019 es va crear, dissenyar i publicar el *Butlletí dels Estudis de Ciències de la Salut*. Aquest butlletí es fa arribar a tots els membres de l'equip de professorat propi i associat, i també al personal de gestió implicat en els ECS.

Wood

Barcelona
Ciutat de Mèxic
Colòmbia
Madrid
Palma de Mallorca
Sevilla
València

Seu central
Av. del Tibidabo, 39-43
08035 Barcelona
(+34) 932 532 300

Totes les seus a
seus.uoc.edu

uoc.edu

 @UOCuniversitat
 @UOCrespon

 UOC
 UOC.universitat

**Universitat Oberta
de Catalunya**
